

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 11085

OYSGEVEYLTE VERK

Vladimir Mayakovsky

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

וו. מאיאקאָווסקי

אויסגעוויילטע ווערק

ייִדיש—עמאנועל קאָזאקעוויטש

מעלזכע-פארלאג פאר די נאצמינדערהייטן אין אוסטרײַך

קיעוו

1934

כארקאָוו

PRINTED
IN SOVIET UNION

פאראנטוואָרטלעכער רעדאקטער — אי. סו-
דארסקי. טעכנישער רעדאקטער — כ.
ציומקיס. הילף, איינבוך, פאַרזאצ, אָרנא-
מענטג — אי. פלעשטינסקי.

פארוואָרט

וו. וו. מאיאקאָוסקי איז ארויסגעטראָטן אפ דער ליטעראטור-
ארענע מיט ציואנציק יאָר צוריק. א זיבעציגיאָריקער באַכער, האָט
ער מיטן גאנצן וועג זינגענדיג פליגט געהאט די בורזשואזע געזעל-
שאפט, דעם גאנצן בורזשואזן סיידער, די קולטור, רעליגיע, מאַך-
ראל, קונסט, וואָס די בורזשואזיע האָט געשאפן.
לויטן כאראקטער פונ זײַן שאפן, אָט טאקע לויט דעמדאָזיקן
טיפן האס צום עקזיסטירנדיקן שטייגער, דעם האס, וואָס האָט זײַן
שאפן דורכגעדרונגען, לויטן פעלן פונ יעטווירע פאָזיטיווע אידע-
אלן—איז מאיאקאָוסקי געווען צו יענער צײַט דער דיכטער און
אויסדריקער ניט פונעם פראָלעטאריאט, נאָר גיכער פונעם לומפן-
פראָלעטאריאט, פונ דער דעקלאטירטער איגטעליגענצ, וואָס איז
אראָפגעשטויסן געוואָרן אפן דעק פונעם לעבן,—דער דיכטער פונ
די פארשטויסענע.

ווי א טראקטיר איז מיר שרעקלעך

אײער שרעקלעך געריכט!

מיכ אליין דרוך די ברענענדיקע געביידעס

וועלן פראָסטיטוטקעס, ווי א הייליקײט,

דורכטראָגן אפ הענט

און באווייזן פאר גאָט, ווי זײער בארעכטיקונג, —

אזוי האָט ער זיך געווענדעט צו דער בורזשואזער געזעלשאפט. דאָס איז געווען א דיכטער — א בוגטאר. אָבער זײַן בונט איז נישט געווען דער גראַשנדיקער בונט פֿון דעם קליינבורזשוא, דעם איג-טעליגענטישן כליפּעניק, וואָס בונטעוועט איבן די ראמען פֿון דער בורזשואזער געזעלשאפט, איבן נאָמען פֿון דער „פּרייהייט“ פֿון זײַן פּילגעשעצטער פּערזענלעכקײַט, פֿון זײַן „גײַסט“ אונד וואָס באַ דער מינדסטער געפאר, וואָס דראָט די יעסוידעס פֿון אָט דער געזעלשאפט, בײַט ער נישט איבער זײַן בונט אפּ מיסטיק, אפּ „גע-שלעכט-פּראָבלעם“ אונד אפּ ענלעכע זאכען.

מאיאקאָוסקי האָט געבונטעוועט טאקע קעגן די גרונט-זײַלן פֿון דער בורזשואזער געזעלשאפט, קעגן רעליגיע, קעגן אייגנטום, טום, קעגן מאָראַל. ער האָט זיך נישט אָפּגעגעבן קײַן כּעזשבו איבן דעם, וואָס זײַנען די וואָרצלען פֿון אָט דער פארהאסטער אָר-דעוונג; ער האָט זיך נישט פּאַרגעשטעלֶט, וואָס דארפּ קומען אפּ איר אָרט; ער האָט געוואוסט אייבנס — דאָס, וואָס ס'איז דאָ, מוז אראָפּשליידערט ווערן.

מאיאקאָוסקי קינדעהייט איז דורכגעגאנגען אפּ קאָוקאז, איבן איינעם פֿון די צענטערס פֿון דער רעוואָלוציאָנערער באוועגונג איבן 1905 יאָר.

די בורזשואזע קולטור האָט מאיאקאָוסקי צוגעזען איבן איר העסלעכסטער פּאַרמע — איבן דער פּאַרמע פֿון דער צארי-שער קאָלאָניזאטערישער פּאָליטיק אפּ קאָוקאז. געצווונגען פֿון דרייצן יאָר צו פארינען אפּן לעבן, צונויפּגעטראַפּן זיך מיט רע-וואָלוציאָנערן, פּרײַער אפּ קאָוקאז אונד דערנאָך איבן מאַסאָווע, האָט מאיאקאָוסקי פֿון פּערצבן יאָר אָן זיך אָנגעהויבן באטייליקן איבן דער רעוואָלוציאָנערער באוועגונג. א זעכציגיאָריק יונגל איז ער ארינגעפאלן איבן דער צארישער טפּיסע אונד איז דאָרטן אָפּ-געזעסן באַ א יאָר צײַט. אזוי ארום זײַנען די איינדרוקן פֿון דער פּרײַער קינדעהייט אונד פֿון די יונגליאָרן געווען באַ איבן פארהונדן

מיט האריקעס און פארפאָלגונגען פון זיינע פריינט — גרוינישע רעוואָלוציאָנערן, פארבונדן מיט אונטערדריקונג, מיט דאלעטי מיט טפיסע.

די דאָזיקע באדינגונגען האָבן געהאָלפן מאיאקאָוסקי צו דער-ציען אין זיך דעם פּייערדיקן האט צו דער בורזשואזער געזעץ-שאפט. נאָכן ארויסגיין פון דער טורמע איז מאיאקאָוסקי אָפּגע-גאנגען פון דער פארטיי (באָלשעוויקעס), מיט וועלכער ער איז ביז דאן געווען פארבינדן. אימ האָט געצויגן צו שאפן „סאָציאליסטי-שע קאָנסטיטײטע, ער איז געוואָרן א בונטאר — א יאָכיד צווישן אנדערע בונטארן — יעכירימ. אָבער זיין פּייערדיקע רעוואָלוציאָנערע דער-ציונג האָט אימ געהאָלפן ריכטיק צו ווענדן זיינע קלעפּ קעגן דער פארהאטער געוועלשאפט אין יענע פאלן, ווען זיין לאגע פון א דעקלאַטירטן אינטעליגענט האָט אימ געקאָנט פארפּלאַנטערן, אראָפּ-שלאָנג פונעם וועג.

אָט דער שטעמפל פון אינדיווידואליסטישער בונטארישקייט ליגט אויסגעגאָסן אפ אַלע ווערק מאיאקאָוסקיס פונעם ערשטן פּעריאָד, דערביי ווערט שוין אויך אין זיי גאנצ בויילעט קעגן-געשטעלט די הונגעריקע, אונטערדריקטע און פארפּיניקטע פון אייב זייט, און קעגן זיי — די רייכע, פעטע, איבערגעפרעסענע. ס'איז ווערט צו פארצייכענען, אן מאיאקאָוסקי האָט דיכטער-דיש פאָרויסגעזען די אָנקומענדיקע רעוואָלוציע אין זיין פּאָעמע „א וואָלקן אין הויזן“.

עס איז אָנגעקומען די אימפּעריאליסטישע מילכאָמע. די רוסי-שע אינטעליגענצ האָט זי באגעגנט מיט צעיושעטן שאָוויניזם, מיט קוירימ-פאל פארן קייסער. די בורזשואזע און קליינבירגער-לעכע שרייבער און דיכטער — די אנדרייעווס, קופּרינס, פאל-מאָנסט — די דאָזיקע גאנצע אויגערופענע גייסט-אויסטאָקראטיע, דאָס „אויבערשטע פון שטייטל“ — זיי האָבן אַלע זיך א וואָרפן גע-טון אין די אָרעמס פונעם צאריזם, נאָציאָנאליזם, מיליטאריזם,

גענומען גוואלדעווען וועגן „דינטישע אכזאריעס“, וועגן „דער
סאקאנע פאר דער קולטור“, וועגן „פראנצויזישער דעמאקראטיע“.
מע האָט באדארפט האָבן א קאָלאָסאלע איבערצייגונג-קראפט
אַ א שיר בירגערלעכע מוט קעדיי דעמאָלט, איג 1915-טן יאָר,
אופצוהייבן א קאָל קעגן דער מיליטאַרע. מע האָט באדארפט
אזוי שטארק פארהאסן די בירזשוואַזע געזעלשאַפט, ווי מאיאקאָוו-
סקי, קעדיי אָ א טעאָרעטישער צוגרייטונג, אָ שומ פארבינדונג
מיט די ארבעטער-אָרגאניזאציעס, וואָס האָבן זיך געפונען איג
אונטערערד, צו דערזען, איג נאָמען פון וואָס, פון וועמעס אינטע-
רעסן וועגן עס גיסט זיך בלוט.
צווישן ווילדן פאטרעטישן געוואָי האָט זיך דעהערט מאיא-
קאָוסקיס שטימ, די נישטערע, מעכטיקע פראָטעסט-שטימ.

אייך, וואָס האָבן ליב ווייבער אונ מאכאָלימ,
פון איינערטוועגן דאָס לעבן צו שענקען ?!

צווישן דעם געהויל אונ דער נאציאָנאליסטישער העצע האָט
ער גענומען שרייען וועגן די צעשעדיקטע אונ צעבראָכענע, וועגן
די פארברענטע אונ דערטרונקענע, גענומען שרייען וועגן די ריי-
כע, וועגן די, וואָס „קלערג, ווי זיך אָנפרעסנ“, וועגן די, וואָס
פון זייערטוועגן זינען מיליאָנען געגאנגען אפ שכיטע. ער האָט
הויך געמאָלדן:

קיינער האָט ניט געבעטן,
אז פארן פאָטערלאַנד
זאָל א ניצאָכע זיין באשערט.
דער אָנהעבטיקער גישער פון בלוטיקן מאָלצייט—
ער האָט אימ איג דר'ערד !

פונקט אזוי זיכער האָט ער פארגומען א פאָזיציע גלייך איג
די ערשטע טעג פון דער פעוראל-רעוואָלוציע. די קראַפט פון

זײַן האָס צו די רײַכע און זאטע, צו דער בורושואויע האָט אים
געגעבן די מעגלעכקײט צו דערקענען דעם סױנע, אונטער וועלכע
מאסקעס ער זאָל זיך ניט פארבאהאלטן. און אין די עסערן און
מענשעוויקעס, וואָס האָבן געשריבן וועגן דעם דײַטשישן שפּײַז-
גאזש פון די באַלשעוויקעס, און אין די אינטעליגענטן, וואָס
האָבן געײַמערט וועגן דעם אומקומ פון קולטור, האָט ער דערקענט
די פארהאטע פּעטע מאַרדע פונעם באלעבאָס — דעם בורושוא.
און דערקענט — האָט ער זיך געשטעלט אפּ דער זײַט פון די באַל-
שעוויקעס, אינסטינקטיוו, נאָך גיט אָפּגעבנדיק זיך קײן כעזשנ
אין די שעפּערישע אופגאבעס, וואָס שטייען פאר דער פּראָלעטאַר-
רײַשער רעוואָלוציע. ער האָט געוואָלט פּעסט אײַן זאך: די באַל-
שעוויקעס וועלן פארניכטן די פארהאטע אָרדענונג, ער דארף
גיין מיט זײ.

אזוי ארומ האָט די אַקטיאָבער-רעוואָלוציע ניט אוועקגעשטעלט
פאר מאַיאַקאָוסקיין קײן פּראָגע: „אָנצונעמען אָדער ניט אָנצונע-
מען?“ פאר אים איז דאָס געווען זײַן רעוואָלוציע, נאָר אײַגן-
ארטיק, בונטאריש פארשטאנען. און גלײַכ, אָן טײַנעס, פּרײַדיק
גענומען זי באַזינגען:

גענוג שױן גראָשנדיקע עמעסן,
פון הארצן וויש אויס דאָס אלטע.
די גאסן אינדזערע — פענדזלען,
אונדזערע פאליטערעס — די פלעצער.

סײַן כאַראַקטעריסטיש, וואָס פונעם מאַמענט פון דער אַק-
טײַאָבער-רעוואָלוציע אָן זײַנען פון מאַיאַקאָוסקיס שאפן קימאט
אינגאנצן פארשוונדן די פּעסימיסטישע און רײַג-פּערזענלעכע סאָ-
טיוון פונעם ערשטן פּערזאָד. פול מיט פּאַטאָז, לעבנספּרײַדיק, מיט
א קלינגענדיקער שטימ, האָט ער געהאלטן אין אײַן זינגען וועגן
דער רעוואָלוציע.

מ ט טאט,
מיט בלוט,
מיט דער שווע דערדאָזיקער,
וואָס איז אינערגעצ
ניט געווען פאררונגען,
איכ רימ
די אופגעפלוֹיגענע, ווי א רויטע ראקעטע,
די אָקטיאבערשע,
געשאַלטענע
און דורכגעוונגענע,
מיט קוילען געלעכערטע פאָן !..

עמעס, ער איז נאָך א לאנגע צייט אויך איב דער רעוואָליו-
ציע געבליבן א בונטאר — א יאָכיד, געווען איב איר דעריקער די
צעשטערנדיקע קראפט, ניט די שעפערישע. אָבער געשטעלט זיכ
צו דיבסט פון דער רעוואָליוציע, געשטעלט זיין שאפן אונטער
איר קאָנטראָל, האָט ער צוואמען מיט דער אנטוויקלונג פון אָט
דער רעוואָליוציע אלץ מער בייגעקומען איב זיכ די רעשטלעכ פון
דער אינרווירדאליטטישער, פוטוריסטישער פארגאנגענהייט, אלץ
מער געשפאנט פוסטריט מיט איר, אלץ מער דורכגעדרונגען זיכ
מיט אירע אופגאבעס, אלץ פולער צונויפגעגאָסן זיכ מיטן פראָ-
לעטאריאט.

און כאָטש מאיאקאָוסקינ איז ביזן טויט ניט געלונגען ארומ-
צוכאפן אינגאנצן דעם קאָמפליצירטן סכומ אופגאבעס, וואָס שטיי-
ע פאר דער פראָלעטארישער רעוואָליוציע (ער האָט, אשטייגער,
אינגאנצן פארזען דעם בונד פונעם פראָלעטאריאט מיטן פויער-
טומ), דאָך דארפ מען זאָגן, אז זיין וועג פאר דער גאנצער צייט
רעוואָליוציע איז געווען א וועג פון אלץ מער דערבזענטערן זיכ
צו דער פראָלעטארישער דיכטונג און, אויב מע האָט נאָך עפשער

מאיקאָווסקיני ניט געקאָנט אַנרופֿן ריינ-פּראָלעטארישער דיכטער,
איז זיין וועג יערנפאלס געווען א וועג פון א פּראָלעטארישן
דיכטער. פול ביזן ראנד מיט רעוואָלוציאָנערן פּאַסאַס, דער
גרעסטער דיכטער טון אונדזער צייט, איז ער געווען גרויס אויך
דערמיט, וואָס ער האָט געקענט געפֿינען אָט דעם פּאַסאַס אויך
איבֿן די "מינדסטע קלייניקייטן פון אונדזער לעבן. שאַפּנדוק די גרוי-
סע רעוואָלוציאָנערע פּאַעמעס, ווי „150 000.000“, ווי די פּאַעמע
וועגן לענינען, ווי „גוט“, האָט ער גלייכצייטיק גערונערט וועגן
וואַנעס איבֿן ארבעטער-דירעס, זיך געשלאָגן מיט אַנטיסעמיטיזם
און כוליאַגאנעריי, געשריבן בייַסנדיקע שוועס וועגן באַלעבעסלדי-
קייט איבֿן שטייגער, אַגיטירט פאר דער געווינס-האלוואַע און מיט
שטאַל געוואָלט וועגן זיך:

איך, דער וואַסערפֿירער

און אַסעניואַטער,

דורך דער רעוואָלוציע

גערופן און מאַביליזירט ..

ער, וואָס האָט געשאפֿן אַ דיטעראַרישע עפּאָכע, האָט אויס-
געלעקט —

דעם שפּיט פון שווינדזוכט

מיט שאַרסטקער צונג פון די פּלאַקאָטן.

ער האָט זיך ניט געשראַקט פאר פּובליציסטיק איבֿן דיכטונג,
געשטימט פּייערדיק ווי אלע, וואָס פּאַרשליסן זיך איבֿן די ראַמען
פון, ריינער פּאַעזיע. און זיין טיפּ-עמאַציאָנעלע פּובליציסטיק
איז געווען קינסטלעריש, ווייל זי איז געווען אַרגאניש.
פּילגריק, אז איבֿט הערבֿן אימ שוין ניט קיין צענדליקער און
הונדערטער, נאָר מיליאָניקע מאַסן, האָט מאיקאָווסקי גע-
שטרעבט צו פּאַריינפאַכן די קאָמפּליצירטע פּאַרמע פון זיין פּערז,
נאָכן אימ צוטריטלעך פאר די מאַסן.

די ווערטער :

און ס'גאנצע כמעל
ביו די ציינ באוואָרנט,
וואָס האָט אינ זינ
צוואנציק יאָר געשמעטערט,
ביו סאמע לעצטן,
סאמע עקסטן וואָרט —
כיגיב די ר עט אָפּ,
דיר, פראָלעטאריאט פונ דער פלאנעטע. —

זינעג אינ זינ מויל געווענ ניש קייב פוסטע פראזע. ער האָט
באוועסטזיניק און איבערצייגט אָפגעגעבנ זינ גאנצ שאפן צו
דינסט דעם פראָלעטאריאט.
לעפיש געשאפענע ארזשטענדן, א מיינטיקע שוואכקייט, וואָס
איז נאָכ דערצו געקיימענ פונ א פארצויגענעם גריפ — און א
שאָס האָט איבערגעריסנ דעם רומפולג וועג פינעם דיכטער. מאיא-
קאָוסקי האָט ניש איינמאָל אינ זינע לידער פארווטיילט אזא טאט.
וועגנ יעסענינס טויט האָט ער געשריבנ :

אינ דעם לעבנ
איז ניש שווער צו שטארבן,
דאָס לעבנ אויסבויענ
איז שווערער אפ אסאכ.

ער האָט געטרוימט וועגנ טויט אינ שלאכט :

ס'וויילט זיכ לעבן,
דורכ די יאָרן טראָגנ זיכ אזוי אָט.
נאָר צולעצט איכ וויל —
מער האָב איכ קיינ באגער ניש —
כ'וויל באגעגענענ

מיין שאַ פון טויט,
ווי דער כאווער נעטע
האַט באגעגנט.

ער האָט ליידגשאפטלעך געשריען:

איך פארהאט
יעכוירע פעגירע,
איך אכט
אלץ, וואָס לעבט.

ער האָט זיך אליין פארווטיילט. זיין פעלער האָט קיין בא-
רעכטיקונג. אָבער דער פּראָלעטאריאט, וואָס פארווטיילט אָן ראכ-
מאַנעס וולאדימיר מאיאקאָזסקיס טויט, דארפ געדענקען וועגן
זיין שעפערישער ארבעט אפּ צו שאַפן די פּראָלעטארישע זיכ-
טונג, וועגן די לאנגע יאָרן קאמפּ אינ די רייען פונעם פּראָלע-

אריאט פארן —
סאָציאַליזם

אויסגעבויט

אינ שלאכט.

יע. אוסיעוויטש

באפעל נומער צוויי צו דער קונסט־ארמיי

ס'איז צו אייך —
באריטאָנען פעטע און זאטע,
וואָס פון אַדעמס צייט ביז צייטן ביז שפעטע
צעטרייסלעך די הייזלעך, וואָס רופן זיך טעאטערס
מיט אַרײַעס פון ראָמעאַס און דזשוליעטעס¹.

ס'איז צו אייך, פיינטערס²
פערדיש צעשווומענע —
פּרעסנדיקער און הירושענדיקער רוסלענדישער שטאַלצ,
פארשטעקטע אינ די ווערקשטאטן
און ליבער און בלומען
דראפענדיקע, ווי אמאָל.

ס'איז צו אייך —
פארדעקטע מיט בלעטעלעך מיסטיקער,
די שטערנס צעגראָבן פון קנייטשן —
פוטוריסטיקלעך,
אימאזשיניסטיקלעך,
אקמע־סטיקלעך³,
אינ שפינוועבס פון גראמען פארדרייט שוינ.

ס'איז צו אייך,
וואָס פארבייטן די שרונטן די גראטע
אפ צעשויערטע,
אפ לאפטיעס — דעם לאק,
פראָדעטקולטניקעס,
וואָס לייגן לאטעס
אפ פושקינס אָפגעקראָכענעם פראק.

ס'איז צו אייך —
טענצענדיקע,
מוקענדיקע,
מרוקענדיקע,
אינדערשטייל אונ עפנטלעך
לעבנדיק א טאָג,
וואָס מאָלן זיך די צייט די צוקונפטיקע,
ווי א גרויסן אקאדעמישן פאיאָק.

אייך זאָג

— איך

געניאל בינ איך, צי ווי בינ איך,

איך, וואָס ארבעט אינ „ראַסטא“

אונ די פליטערלעך פארשטופ,

איך זאָג אייך,

ביז מע האָט אייך מיט פריקלאדנ ניט פארטריבנ נאָכ—

הערט אופ!

הערט אופ!

פארגעסט,

טוט א שפיי

אפ די גראמענ,

אפ די אריעס,

אפנ רויזיקנ קוסט

אונ אפ איבעריקע שמאטעליי

פונ די ארסענאלנ פונ קונסט.

וועמענ איז טשיקאווע,

וואָס — „אַכ אונ וויי דעם,

ווי ער האָט געליבט,

אונ א מינ אומגליק באזיצט ער“...

מייסטערס,

ניט לאנגהאָריקע פריידיקערס

דארפנ מיר איצטער.

הערט!
לאַקאַמאַטיוון הוילנ,
אינ שפאלטנ אונ דילנ פארבלאָוט עס
„גיט פונ דאָנ קוילנ!
אינ דעפּאָ אריינ
מעכאניקערס אונ שלאָסערס!“

בא יעדנ טייכ אינ קראמפנ,
ליגנדיק מיט א לאַכ אינ גופ,
וואַיענ דורכ די דאָקנ דאמסערס:
„גיט אונדו נאפט פונ באַקו!“

בין מיר דולנ זיכ אונ ברייענ
אונ זוכנ דעמ באהאלטענעמ דריי:
„גיט אונדו פאָמעס נייע!“ —
טראַגט זיכ פונ זאכנ א געשריי.

ניטאָ קיין שויטימ,
זאָלנ ווארטנ, וואָס ט'ארויס פונ די לעפצנ בא אונדו,
שטייענדיק פאר די „מאעסטראַט“ מיט טאמעוואטנ בליק.
כאוויירימ,
גיט די נייע קונסט,
אזא,
וואָס זאָל ארויסשלעפנ פונ שמוצ די רעפובליק.

**דעם כאווער נעטע,
דעם דאמפער און מענטש**

כ'האָב געטאָן אַ ציטער.
ניט פּוטטער גייסטער-וואָר.
אינעם פּאַרט,
וואָס ברענגט
ווי זומער ווי צעפלעטער,
האָט זיך אויסגעקערעוועט
און איז אריין
דער כאווער „טעאָדאָר
נעטע" 4.

דאָס איז ער.
איך האָב אימ גוט דערקענט.
מיט טאסנ-ברילן
פון די רעטונג-בייגל בליקט.

— א גוט מאַרגן, נעטע!
ווי כ'בינ גליקלעך, וואָס דו לעבסט
מיט רויכ-לעבן פון טרויבן,
אנקערן
און שטריק.

ס'איז דיר ניט ווייניק טיפ?
גיי צו נאָר נענטער!
פון באטום
מיסטאמ מיט קעסלען גוט געטאָן א גיי?
ווען דו ביסט א מענטש געווען —
געדענקסטו, נעטע —
האָסט מיט מיר אין די-פּ-קופע
געטרונקען טיי.
די שלעפּער—שוין געכראָפּעט.
דו בלויז האָסט געזאמט זיך,
צו טריוואקס-שטעמפלען
האָסט דעם בליק
פארשפיצט,

פון ראַמקע יאַקאַבסאָן
גערעדט א נאכט א גאנצע
און, לידער לערנענדיק,
אזוי געשוויצט.
דעם קוראַק אינ פינגער-קלעם—
באמ איינשלאָפן קאיאַר ...
פרוויט נאָר קריכנ—
ווער ס'איז גרייט צום קאמפ, איר!
האַב איכ דען געטראכט,
אז אינגאנצן בעראיאַר
כ'וועל מיט דיר
זיכ טרעפן—
מיט א דאמפער?
הינטער באָרטנ—
א לעוואָנע.
קיינ איינהאַרע ניט!
גאָר די ווייט, אפ צוויי צערניסנדיק,
צעהעלט,
פונקט אפ אלעמאָל
פון שלאכט
פון קאַרידאָרענעם
ציסטו נאָכ
די בלוטיק-העלע שפורן
פון א העלד.

אינ קאָמוניזם
פונ א בוך
ניט זייער גלויבט מען עס.
מאלע
וואָס אינ בוך
מ'קאָן אָנדאָבערן נאָכ!
און אזוינס
געשטאלטיקט די „כאָלוימעס“
און באַווייזט
דעם קאָמוניזם
אינ זיינ וועזן און זיינ טאָכ.

מיר לעבן
אינגעקלאַמערט
אינ א שווע א שטאַלענער,
און פאר איר —
אפ טויט.
און זאָלן קוילן וואָיען נאָכ,
אז אפ דער וועלט
אָן רוסלאַנדס
און אָן לעטלאַנדס
זאָל מען
לעבן אלע
אינ א מענטשלעכער צוואַמענווייגונג.

ניט קיין וואסער — בלוט
סע פליסט בא אונדז אינ גלידער.
שפאנען מיר
דורכ רעוואָלווער-נקראכנ,
קעדיי שטארבנדיק
פארקערפערן זיכ ווידער
אינ דאמפערס,
שורעס
אונ אינ אנדערע
לאנגויערדיקע זאכנ

*

ס'וויילט זיכ לעבנ,
דורכ די יאָרנ טראָגנ זיכ אזוי אָט.
נאָר צולעצט איכ וויל —
מער האָב איכ קיין באגער ניט —
כ'ווייל באגעגענענ
מיין שאַ פונ טויט,
זוי דער כאווער
נעטע
האָט באגעגנט.

די בעסטע ליד

די אאודיטאָריע

פלייסט זיך

מיט צעטלען צעדרייען,

מיט פראגעס שטעכיקע

שיט:

„כאווער מאיאקאָוסקי,

לייענט

דורך

אײער בעסטע

ליד.”

א וואָסער ליד

מיט קאָועד

באלוינענע? —

טראכט איך,
אָן טיש געלענט.
זאָל איך דאָס זיי עפשער לייענען,
און עפשער גאָר
לייענען יענע ?

און ביז
כ'טרייסל איבער
דאָס אלטווארג סטראָפּן
און דער זאל
ווארט
שטאר,
האָט פון דער צייטונג
„ארבעטער פון צאָפּן“
שטיל מיר
געזאָגט
דער סעקרעטאר...

און כ'האָב א ברומ געטאָן,
אראָפּ
פון פאָעטישן טאָן,
ווי די האָרנס
פון יעריכע א געהייל:
„כאוויירימ!“

די ארבעטער
 און דאָס כײַעל פֿונ קאנטאָג
 האָבן פארנומען
 שאנכײ!

פֿונקט
 ווי בלעכ
 אינ די דלאַגניעס מע קנעט,
 האָבן אַוואַציעס
 צעקנאלט זיכ בראוּ.
 פֿינפּ,
 צענ,
 פּופּצנ מינוט
 האָט אפּלאָדירט יאראַטלאוול.

פֿונקט ווי א שטורעם
 דורכ ווערסטן
 צעשפּארט זיכ,
 ווי אַן ענטפּער אפּ אלע
 טשעמבערלענישע נאַטעס
 האָט קיין כינע זיכ געקײקלט, —
 און די שטאַלענע פּארצעפּס
 האָבן פֿונ שאנכײ
 אָפּגעקערט
 די דרעדנאָוטן.

כ'ווער ניט צוגלייכנ
דעם פאָעטישג רומ
דעם כאָשעווסטנ,
דעם גאנצן געלויבטנ
פאָעטישג זשאווער, —
ניט צוגלייכנ
צו א צייטונג-פאקט
צו א פאָשעטנ,
אויב ס'אפלאָדירט
אימ
אזוי
יאראַסלאוול.

ס'איז פאראן דען
פונ שטארקערער גוורע
א כאווערשאפט,
ווי די סאָלידארישקייט
פונ ארבעטער-בינען!

אפלאָדירט-זשע,
איילער אונ טעקסטילער
יאראַסלאוולער,

פאר די ווייטע
אונ אייגענע
קוליס פונ בינע.

סערגיי יעסענינען

איר זייט אוועק,
ווי זאָגט מען עס,
אפ יענער וועלט—
פוסטקייט ... זיכ פארשניידנדיק אינ שטערנס,
וויכערט איר.

ביר-הייזער,
אוואנסן—

אלצדינג פעלט ...
— נכטערקייט.

ניין, יעסענין,
 ניט קיין שפּאַט
 קיין ביטערער.
 אינעם גאַרגל
 ניט קיין שפּאַס —
 א צאר אזא.
 כ'זע —
 מיט אייער האנט
 דער אופגעשניטענער
 שאַקלט איר
 פונ בינער אייגענע
 דעם זאק.
 הערט נאָר אופ !
 וואָס טוט איר ?
 איר זינט באמ זינענ ?
 ס'זאָל דער טויט
 די באקנ
 אָנגיסנ
 מיט קרייד ?
 איר האָט זיכ
 אזוינס געקאָנט פארגינענ,
 וואָס קיינער
 אינ דער וועלט
 האָט ניט געקאָנט ביז היינט.

צוליב וואָס ?

פארוואָס ?

א כידעש האָט פארשטייניקט.

בעבענ קריטיקער :

„שולדיק אינעם טאט,

וואָס צוזאמענבונד

מיט שטאַט

געווען איז ווייניק,

צופיל ווייניג און ביר —

אלס רעזולטאט.”

— ס'הייסט —

ווען איר פארבייט

באַהעמע

אפן קלאס,

וואָלט ער ווירקן —

ווערט איר גלייך א גאַלד.

נו, אונ דער קלאס

פארגיסט דעם דאָרשט

מיט קוואס ?

דער קלאס איז אויך אינ טרינקען

ניט קיינ יאָלד !

ס'הייסט,

מ'זאָל צושטעלן צו אייך

נאפאָסטאָוצעס א שאַק,

וואָלט איר מיט אינהאלט
באגאבטער ווערנ
קאַנענ :

א שורעס הונדערט
וואָלט איר שרייבנ
פאר א טאָג
אזוי לאנג
אונ גרדנע,
ווי דאָראָנינ.

ניינ. איכ ווייס,
ווענ דאָס וואָלט זיינ
אזוי,
וואָלט איר פריער נאָכ
צו טליע קומענ.
בעסער שוינ פונ בראַנספנ
פאלנ טויט,
ווי פונ אומעט !

ס'וועט די סיבע פונ פארלוסט
פאר אונדז
ניט עפענענ שוינ
ניט די טליע,
ניט דאָס מעסערל דאָס שארפע.

טינט

אין „אנגלעטער“ 5

געווען וואָלט עפּשער,
וואָלט מען שניידן זיך
די ווענעס
ניט באדארפן.

„ביס“!

עס האָבן זיך די נאַכמאכערס דערפרייט,
שיר א ווואָך
האַט זיך צעקאטעוועט
געשווינד.

נאָך צו וואָס

פארגרעסערן

פון זעלבסטמאָרדן די ריי?

בעסער שוינ

פארגרעסער

די פּראָדוקציע פון טינט!

ס'האַט דער צונג

אפ אַלעמאָל

זיך אין דל ציינ

פארמאכט, הייסט עס.

שווער

און ניט צום אָרט

מיסטעריעס פּוסטע.

בא דעם פאלק,
 דעם גרויסן שפראכמיסטער,
 געשטאָרבן א געזעץ
 א זינגעוודיקער
 און א לוסטיקער.
 טראָגט מען שוין
 פון לידער דעם לעווייעדיקן ברוך
 ניט געענדערט גאָר קימאט
 פון פאָריקע לעווייעס.
 אריינצוקנאקן
 טעמפע גראמען
 אינ דער קייווער-רו —
 דען אוי דעם דיכטער
 קאָוועד מע באווייזט?
 אייך
 קיינ דענקמאָל איז דערוויל ניטאָ נאָכ.
 ווו איז ער,
 דער בראַנדזע-ברום
 און דער גראניטן-גרונט? —
 און מע טראָגט שוין אָן
 צו גראטעס פון דערמאָנונג
 פון דערינערונגען
 און פון ווידמונגען —
 דעם שונד.

אינ טיכלעך מע צעסמא-קעט
אייער נאָמען אָפט,

אייער וואָרט
צעסלינעט סאָבינאָוו,⁶
פון אונטער א געפייגערט בעריאָזקעלע
ער פאָכעט:

„Ни слова, о, друг мой,
Ни водо-о-оха!“

עכ,

מיט אן אנדער פיינעם טאָן
מיט לעאָניד לעאָנגריניטשנ
א טיינע טאָן:

כיוועל די ליד

צעפאטשקען

ניט דערלויבן.

ווי א סקאנדאליסט א שטעל טאָן זיך
און — אָט

מיט א פייפ מיט א דרייפיינגערדיקן
זיי

פארטויבן

אינעם טאטנס טאטן

און אינ גאָט!

זאָל די טעמפע טומע

זיך אינ יוינט צעטראַגן,

זעגלען פֿינ פֿידזשאַקעס
צעבלאָזן
און אוועק,
אז עס זאָל צעשיטן זיך
אפּ פֿיצלעך קאָגאָן⁸,
מיט די וואַנצעט
די פֿאַרבייגערס
קאליעטשען אפּן וועג.
שמוצ

דערווײַל נאָך
דאָ פֿאַראַנען פֿיל איז,
אַרבעט אָן אַ שיר —
דו זײַ נאָר פֿלינק.
מ'דאַרף דאָס לעבן
איבערמאַכן טכילעס,
מאכ עס איבער —
און דערנאָך באַזיגן.
אונדזער צײַט
איז שווערלעך פֿאַר דער פענ:
אָבער זאָגט,
איר, קאליקעס, איר שפּאַטישע —
וועלכער גרויסער
האַט עס אויסגעקליבן
ווען

א וועג פאר זיך,
וואָס לײַכט
און דורכגעטראַטן שוין?
דאָס וואָרט
איז דאָך דער פירער
פון דער מענטשן-גוורע.
מארש!
עס זאָל די צײַט אהינטער אונדז
זיך אופרײַסן — און גאָר.
צו אַרטע טעג
זאָל דער ווינט
פארטורען
בלויז די פלאַנטערניש פון האָר.
ס'איז פאר פריידן
אונדזער ערד
צו ווינציק נאָך באארבעט.
רײַס ארויס
די פרייד
בא צוקונפטיקער
פראכט.
אין דעם לעבן
איז ניט שווער צו שטארבן,
דאָס לעבן אויסבויען
איז שווערער אפ אסאך.⁹

אהיים

איר, געדאנקענ, גייט אוועק וואָס ווייטער,
געמ ארום זיכ,

טיפ פונ הארצ און יאמ.

יענער,

וואָס איז טאָמיד לויטער, —

יענער,

רעכנ איכ,

איז פראָסט א טאמ.

כ'בינ אינ ערגסטער קאיוטע

פונ אלע ארום ;

דורכ נאכט איבער מיר

טויזנט פיס קאָווענ אומ,

דורכ נאכט

פונ מיינ סטעליע די רו זיכ צעברעכט,

עס טראָגט זיך א טאנצ,
א מעלאָדיע קרעכצט:
„מארקיטע,
מארקיטע,
מארקיטע, מיין בלי,
פארוואָס-זשע,
מארקיטע,
דו האָסט מיך ניט ליב?..“

אונ פארוואָס
זאָל ליבן מיך מאַרקיטע?
ס'איז קיין פראַנקן דאָך
בא מיר ניטאָ.

אונ מאַרקיטען
(בלויז א ווונק מע גיט איר)
פאר הונדערט פראַנק
אינ קאַבינעט פירט אָפּ.
ניט צופיל געלט —
איז טו א לעב מיט שיק!

ניין,
דער אינטעליגענט
דעם שמוץ פון טשוב צעשמייסט
אונ וועט שענקען איר
א ניין-מאַשינקע,

וואָס שטעפט
דעם זינד פונ לידער
דורך די לייסט.

פּראָלעטאריער
צומ קאָמוניזם
קומענ מיט דער נידער,
מיט דער נידער
פונ די שאכטעס,
סערפנשארפ אונ מי, —

איכ
אינ קאָמוניזם ווארפ זיכ
פונעם הימל לידער,
ווייך קיינ ליבע
אָנעם קאָמוניזם
איז ניטאָ פאר מיר.

ס'איז אלציינס —
געשיקט כ'בינ צו דער מאמענ,
צי כ'בינ אליינ אוועקגאנ —
עס זשאווערט שטאָל פונ וואָרט,
ס'ווערט שווארצ דאָס מעש פונ באס.
צוליב וואָס אונטער די אויסלענדישע רעגנס
זאָל איכ פוילנ,
זשאווערנ
אונ ווערנ נאס?

מיט פוילקייט
קוימ איכ קאָג
פונ מײַנ מאשינ די טײַכן
א באוועג טאָג שוינ.
הינטער יאמענ א פארשליידערטער
אזוי איכ לײַג.

כ׳פיל זיכ איצט
פאר א זאוואָד
פאר א סאָוועטישנ,
וועלכער ארבעט אויס גליק.
איכ וויל נײַט,
מע זאָל מיכ, ווי פונ לאַנקע א קווייט,
פליקנ נאָכ טאָגיקנ יאָכ.
כ׳וויל,

ס׳זאָל אָפּגיין דער גאָספלאנ
אינ דעבאטנ מיט שווייס,
מיר געבנדיק
אנ אופטראָג אפ א יאָר.
איכ וויל —

אפנ געדאנק
דער קאָמיסאר פונ דער וועלט
זאָל זיכ אָנזעצנ מיט באפעל.
איכ וויל —

מיט ספעצנ-געהאלט אונ אריבער

באקומען דאָס האַרצ זאָל
ליבע.

איך וויל —

דער זאווקאָמ זאָל איך אַרבעט־שלוס
מיר פאַרשליסן דאָס מויל
מיט אַ שלאָס.

איך וויל —

סיזאָל די ליד
פאַרגלײַכט צו געווער זײַן,
צו שמעלצונג

פונ שווערע מעטאלן,

פונ פאָליטביראָ

וועגן אַרבעט פונ פערזן

זאָל געבן

באַריכטן סטאַלין.

„אזוי און אזוי...“

ביזן העכסטן שיכט

מיר זײַנען אַרויס

פונ די נאָרעס פונ פראצע:

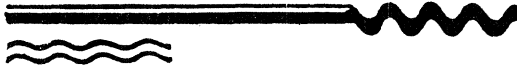
איך פסריר

איז העכער

דער פאַרשטאַנד פונ געדיכט

פונעם

פאַרמילכאַמעדיקן מאצעוו...“

דער מארש
פֿונ שלאָג־פּריגאדעס

פאַרויס!
מיט טראקטערס איבער דער ערד!
מיט דאַמענס
צו קאַמונע
א ברוק צי אויס!
היינט
שלאָג זיב, רעוואָלוציאָנער,

אם באריקאדעס
פון פראָדוקציע.
די ברוסט
די קאָלעקטיווע
ווי אַ בלאַז-זאק צעמעכ.
צעטראָג
דעם לאָזונג
דורך אַרבעטער-ווּוואָדנ:
פון שלאָג-בריגאדע —
צום שלאָגלערשן צעכ,
פון צעכנ —
צו שלאָג-זאוואָדנ.
פאָרויס!
לאַמפּ
קלאַפּ אַרײַנ,
ווי צוועקעס,
אין רוסלענדישער כאשכעס —
מיצראימ.
דעם טראַט האלט!
דעם טעמפּ
ניט אוועק גיב!
דאָס פינפּיאַר
אויבעריאָגנ
טרייב!

דאָס אלטוואַרג
פֿון דער אורבאַבעס טעכניק
צעברעכ !

דניעפער,

טורבינעס

דריי אינ א ראָד אָנ.

פֿון שלאָג-בריגאדע

צום שלאָגלערשנ צעכ,

פֿון צעכנ —

צו שלאָג-זאוואָדנ.

טאָרויס !

די קאָמונע,

ווי א גאַלדענער פיש

פֿון צייט-וואטער

כאפט זיכ ניט

איידער וואָס.

דריי אָנ,

פלי אָנ,

דעם גאנג צעמיש

אָנ יאָנטויווימ,

מיט דער קעסיידער-וואָכ.

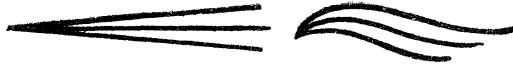
דעם טראקטער — אהינ,

ווי געראַיעט לעמעכ,

דאָס ברויט

שטורמיר
 אפ קאלווירטישן באָדן —
 פון שלאָג-בריגאדע
 צום שלאָגלערשן צעכ,
 פון צעכנ —
 צו שלאָג-זאוואָדן.
 מיט ריזיקן גאנג!
 די פראָגולן פאריאָג!
 צו הינט ברוזשואזע
 גיט טייע מער.
 פאָרויס!
 דעם פינפֿיאָר
 אינ פיר יאָר
 אויסמילנ.
 אויסיאָגן.
 איינעמען.
 טיכ,
 עלעקטרישע
 צינד
 לעכט,
 באוועג די פאבריקן,
 מיט ראעש צעזאָדן.
 פון שלאָג-בריגאדע
 צום שלאָגלערישן צעכ,

פון צעכנ —
צו שלאָג-זאוואָדנ.
ענטוואָזמ,
צעוואַקס זיכ,
צעצינד
פאבריקיש,
רעגנבויגן-פלאמיש.
דער סאָציאַליזם
הייבט אופ זיכ אצינד
עמעסדיק,
לעבעדיק,
מאמעש.
דעם לאָזונג
אפ פלאקאטישע פארבנ
פארצייכנ.
צעטראַג
אינ לידער
געלאָדנ :
פון שלאָג-בריגאדעס
צום שלאָגלערשנ צעכ,
פון צעכנ —
צו שלאָג-זאוואָדנ.

ווֹלדאדימיר איליטש לענין

(פראגמענט פון דער פאָעמע)

געווידמעט דער אל.פ.ק.פ. (ב)

צײַט פֿון לענינענע דער צײַלן —

ניט דערפאר,

וואָס בא אונדז

קײַן צאר ניטאָ קײַן צווייטער ;

צײַט, —

ווייל ס'האָט פארוואנדלט זיך

דער נאַגנדיקער צאר

אינ א קלאָרן,

א באווסטזיגיקן ווייטעק.

צײַט שױב

וידער לענינישע לאַזונגען צעשוועבן דאָ.

ניט מיר
וועלן אין טרערן
זיכ צעגיסן.
לענין איז איצט אויב
דער לעבעדיקסטער צווישן לעבעדיקע —
אונדזער קייעכ,
וואָפענונג און וויסן.

מאָסקווע.
בא די שייטערס —

דורכגעפרוירענע פון פרי זייער.
ס'ציטערט אופ די ערד די פראָסטיקע,
מיט טריט געקאוועט.
וואָס האָט ער געטאָגן?
פּונוואנען
און ווער איז ער?

און פארוואָס
פאר אימ
אזא מינ קאוועד?
וואָרט נאָכ וואָרט
ארויסשלעפנדיק פונעם זיקאַרן,
כ'וועל צו אייגעמ
איצט ניט זאָגן —
זעצ זיכ אפּן אָרט.

ווי דער ווערטער-ווארשטאט
בא דער וועלט
איז אַרעמ!

ווי נעמט מען עס,
דאָס פאסנדיקע וואָרט?
מיר האָבן —
זיבן טעג בלויז;
מיר האָבן —
צוועלף שאַענ נאָר.
לעבן מער ווי ס'לעבט זיך
איז אומעגלעך.

דער טויט
אנטשולדיקן זיך קאָן ניט.
און אויב
מיט די שאַענ איז שווער,
און ס'איז קליינ
קאלענדארישע שטופע,
זאָגן מיר דעמאָלט —
„ערא“,
זאָגן מיר דעמאָלט —
„טקופע“.

מיר

טוען

באטאָן.

באנאכט
דער שלאָפּ
קרעפטיקט.
מיר זײַנען
שטענדיק פארטראָגן
יערערער
אין זײַנע געשעפטן.
אונ דעם
פאר אלעמען זעט
דעם גאנג
פונ געשיכטע
צו בויען,
רופן מיר אָן
„פראָמעט“.
רופן מיר אָן
„גאַענ“.
ס'איז אונדזער פרעטענזיע —
ניט ווייט.
מע רופט ניט —
וועלן מיר זיך ניט רירן.
מיר געפעלן
דעם אייגענעם ווייב —
דערמיט אויכעט
ביז גאָר צופרידן.

און אויב
ניט אזא מינ מענטש גיט א טראָט —
און גופ
און נעשאַמע איז אייניק,
שטאַמלענ מיר :
„א טאלאַנט פון גאָט“,
באוונדערנ מיר :
„א שטאַלט פון א קעניג“.

מ'קאָנ דענ
לענינענ
מיט אָט אזוינע מאָטנ ווירענ!
יעדער איינער
זעענ האָט געקאָנט :
אָט די „טקופע“
איז דאָך דורכ
אינ טירנ,
אָנ אושאק
אפילע ניט פארטשעפענדיק
דעמ קאָפּ.

פאר גאָט
דער קאָוועד דער קאזיאָנער
האָט קיינ ווערדע שויג —

ניינ!

היינט

מיט ווייטעק עמעסן
דאָס הארץ פארפרוירן ווערט.

מיר

באגראָבן היינט

דעם סאמע ערדישן
צווישן אלע מענטשן,
וואָס אדורכ
אפ אונדזער ערד.

אימ

און אונדז

דערזעלבער איניען טייער איז.
איז פארוואָס־זשע,
שטייענדיק
אזוי ניט־נאָנט אימ,
סיגאנצע לעבן
גליקלעכ
און אָן טיינעס
וואָלט איך שענקען
פאר זיינ מינדסטן
אָטעם?

ניינ, ניט איכ אליינ!
 כ'בינ בעסער דענ? —
 ווער טראכט עס!
 ס'מיל נאָר עפּן אופּ,
 גיט רופּ אפּילע אויס —
 ווער פּונ אַייכ,
 פּונ דאָרפּ,
 פּונ הויט ארויס,
 פּונ שאכטעס
 וועט גיט קיינ שפּאנ געבנ
 פאָרויס?
 כ'שאַקל זיכ —
 ווי צופּיל וויינ צי צאער
 איכ וואָלט אריינגעבויעטעט —
 פאר טראמוויענ
 אינסטינקטיוו
 איכ היט די הויט.
 ווער וואָלט
 איצט
 באוויינענ דענ
 מיינ טויטל
 אינעם טרויער
 פּונ דעמדאָזיקנ,
 דעם גרענעצלאָזג טויט!

מ'גייט מיט פאָנען
סייווי.
און עס דוכט זיך —
רוטלאנד
ווי דער וואָנלעט,
ווי געווען.
דער קאָלעָנע-זאל
צעשפאנט
אפ דורכ-און-דורכ איז.
וויאזוי?
פארוואָס-ושע?
און פאר וועג?
דער טעלעגראפ
איז הייזעריק
פון טרויעריקער שפאנונג.
שניי
פון רויט-פארוויינטע פאָנענ-וועס
טרערט.
וואָס האָט ער געטאָן,
ווער איז ער
און פונוואנען,
אָט דער מענטשלעכסטער
פון מענטשן אפ דער ערד?

סיקלאפט אינ די וועגעס
אונ שליפן דאָס בלוט,
געדאנקען צעמישטע
דעם קאָפּ פארכלינען.

— נעכטן

זעקס אזייגער מיט פופציק מינוט
איז געשטאַרבן כאווער לענינ! —
הונדערט יאָר
וועלן ניט זען,
וואָס ס'האַט געזען דאָס יאָר.

דער טאָג,

ווי א לעגענדע,

וועט פאר דירעס

זיך באווייזן.

איבער באַלשעוויקעס

דורכ איז א געיאַמער,

איימע

האַט א קרעכצ ארויסגעפרעסט

פונ אייזן.

שוידער־לאסט!

ס'האַט יעדער זיך

ארויסגעשלעפט מיט גוואלד —

זיך דערוויסן:

ווי אונ ווען?

נו, זאָגט, ניט מאטערט!
 אינ גאסן
 אונ אינ געסלעכ,
 ווי א קאטאפאלק,
 געשווומענ איז
 דער גרויסער טעאטער.
 פרייד
 ווי א שנעקל, פויזעט,
 נאָר צאער
 האָט א ווילדנ געדריי,
 קיינ זונ
 אונ קיינ איז ניטאָ איז אָט.
 אלץ
 האָט דורכ דער צייטונגס גרויזיפ
 פארפראָשעט
 דער שווארצער שניי.
 אפן ארבעטער
 באמ סטאנאָק,
 ווי א קויל,
 די יעדיע א שאָס,
 אונ פונקט
 ווי פארגאָסן מע האָט
 אפ אינסטרומענטן
 טרעניג א גלאָז.

אונ א פויער,
 וואָס א לעבנ
 האָט דורכגעטראָטנ,
 ניט איינמאָל
 באגעגנט מיט מוט
 דעם טויט
 האָט זיך אָפגעקערט פונ ווייב,
 נאָר אויסגעגעבנ האָט אימ
 מיטן פויסט
 דאָס צעריבענע קייט.
 מענטשן—שטיינער
 די אויכעט אצינדער
 האָבנ זיך פארביסנ,
 פיצלענדיק די ליפן.
 ווי זקיינימ ערנסט
 געוואָרן זיינען קינדער,
 אונ ווי קינדער,
 האָבנ זקיינימ זיך צעכליפעט.
 ווינט
 אפ גאנצער ערד
 האָט שלאָפלאָז זיך צעוואָיעט,
 אונ זי באנעמט גיט
 בעשומיפן,
 וואָס עס טוט זיך,

אז אינ צימער פראָטטיקן
פון מאַסקווע
ליגט אינ אָרנ טויט
דער פאָטער אונ דער זונ
פון רעוואָליוציע.

א סאָפּ,

א סאָפּ,

א סאָפּ.

אז אלץ —

אומזיסט!

דאָס גלאַז,

אונ פונגונט — שיינט...

דאָס טראַגט מענ

אימ

פון פאוועליעצקער וואַקואל

דורכ שטאָט,

וואָס פארנומענ ער האָט

בא די פיינט.

די גאס,

אזויווי א ווונד א דורכויסיקע,

קרעכצט אזוי

אונ מיט ווייטעק בראַט.

יעדער שטיינ דאָ

לענינס ברויז קענ

לויטן טופען
פון ערשטן
אָקטיאבערשן טראָט.
אפּ יעדער פּאָן
דעם מינדסטן
געניי דאָכ
האָט ער פארטראכט,
און באפוילן אויכ.
יעדער טורעם
האָט דאָ געהערט
לענינען ריידן,
נאָכ אימ
וואָלט ער גיין
אינ פּייער און רויכ.
יעדער ארבעטער
לענינען
קען דאָ.
מיט צווייגן פון טאן
בעט אימ אויס
יעדעס הארץ.
ער האָט צו זיגן
די שלאכטן געווענדעט,
און דער פּראָלעטאריער
איז שוין דער האר.

דאָ

יעדער פויער

האָט לעניגס נאָמען
פארשריבן אין הארץ,
אז געדענקען
זאָל מען.

ער האָט

געהייסן

די ערד פארנעמען,

פון וועלכע

די זיידעס פארשמיסענע

כאַלעמען.

וואָלט איצט

זיך דעהערן

א וואָרט פון א מכאשעפּ,

אז אופלעבן זאָל ער,

נאָר שטארבן מי ר דארפן —

די דאמבע פון גאסן

צעשטראלט וואָלט זיך ראשיק :

מיט לידער אפ טויט

וואָלט מענטשן זיך ווארפן.

נאָר ווו נעמט מען ווונדער,

און טרוימען ווער קען איצט ?

בלויז לענינ,
דער אָרנ
אונ פלייצעס גרויע.
ער איז א מענטש געווען
בין דער מענטשלעכער גרענעצ —
איז גיי־זשע
אונ ווארג זיכ
מיט מענטשלעכנ טרויער.
א לאסט אזא טייערע
האָבנ נאָכ קיינמאָל
אונדזערע יאמען
בין איצט
ניט געטראָגנ,
ווי דעם אָרנ דעם רויטן
צום הויז פונ פאריינען,
וואָס שווימט
אפ די רוקנס פונ מארשנ אונ קלאָגנ.

דער פראָסט כאפט ארומ,
אונ ס'דאכט,
ער פרובירט אונדז,
אפ וויפל מיר זיינען
אינ ליבע פארהארטעוועט.

רײסט ארײַן זיך אינ אױלעם,
 אינ שטופן פארווירט זיך,
 הינטער קאַלאַנעס
 מיט אלעמען שפארט ער זיך.
 עס וואקסן די שטאפלען,
 אוויווי א ריפ.
 נאָר אָט
 ווערט פארשטומט
 דאָס זינגען און צאפלען.
 ס׳א שרעק —
 אונטער פיס
 ליגט אן אָפּגרונט טיפּ:
 א דעקלאָזער אָפּגרונט
 פון פיר שטאפלען.
 אן אָפּגרונט
 פון קנעכטשאפט אפּ דוירעס און יאַרן,
 וווּ מ׳ווייס נאָר
 דעם קלונג פון מאטבייע־רעזאָנאַ.
 אן אָפּגרונט,
 א ראנד —
 דאָס איז לענין, זײַן אָרן.
 און ווייטער — קאָמונע
 ביז סאָפּ האַריזאָנט.

טוט זייד פֿון פֿאַנען
זיכ אפֿ אונטן
א שאַקל,
מיט ערע מיט לעצטער
געלאָדענע :

«Прощай же, товарищ,
Ты честно прошел
Свой доблестный путь благородный».

שרעק,

מאכ צו די אויגן
און ניט לייען —

פֿונקט

ווי אפֿ דראָט
פֿרוווסטו אליין צו גיין,

פֿונקט

אפֿ א רעגע

געפֿליבן אליין.

ביסטו מיטן עמעס

דעם גרויסן, דעם איינציקן.

כ'בינ גליקלעכ.

דאָס וואסער פֿון מארשן-געקלאנג

טראָגט ערגעצ אָפֿ

מיין קערפֿער מיין וואַגלאָזן.

איך ווייס —
פונ איצט
און אפ טאָמיד,
אפ לאַנג
די רעגע
דידאָזיקע
כ'טראָג אין זיכ.
כ'בין גליקלעכ,
וואָס איך
בין א טייל פון די קרעפטן,
וואָס געמיינזאם
זיינען די טרערן, די לאסט.
שטארקער
און ריינער
מע קאָן נישט באהעפטן זיך
מיטן גרויסן געפיל,
וואָס זײַן נאָמען איז —
קלאס!
די פאָנען-פליגלען
זיך ווידער
פארנויגן,
קעדיי ווידער
אפ מאָרגן
זיך הייבן אין שלאכט —

„געטרײער,
 די אָדלערשע אויגן
 מיר האָבן אליין דיר פארמאכט.“
 ביז ווייטעק
 די קארגע רײע
 צעפראלן קוימ.
 אזויווי פארפרוירן
 איב שטיי אין גרויל.
 פאר מיר
 שטייט איצט אופ
 איב פאָניקע שטראלונגען
 די טונקלע,
 די שטומע,
 די ערדישע קויל.
 איבער איר דער אָרן
 א שטומער איב קלעמ איז,
 באמ אָרן —
 מיר שטייען,
 מענטשלעכע פאָרשטייער,
 איב שטורעם פון אופשטאנד,
 פון טאט
 און פאָעמעס,
 צו פארמערן דאָס,
 וואָס מיר זעען אָקאָרשט דאָ.

אפֿן גאנצן קאָל

(ערשטער אריינפיר צו א פאָעמע)

כאוויירימ, אוריניקלעכ

כאָשעווע!

ראָיענדיק זיכ

אינ היינטיקן

פארשטייניקטן דר...

דעם כאשכעס פון אונדזערע יאָרן פאָרשנדיק,

וועט איר

עמשער

אפ מיר אויך געבן א פרעג.

אונ פארענטפערנדיק מיט ערוויציע
פראגעס א מאסע,

וועט אייך אײער געלערנטער
עפּשער פארטרויען,

אז ס'האָט געלעבט אזא

באזינגער פונ געזאָדענער וואסער

אונ פארביסענער טוינע פונ וואסער פונ רויער.

פראָפעסער,

די וועלִאַסיפעד-ברילן ווארפט אָן א זייט!

כ'וועל אליין דערציילן

וועגן זיך

אונ מײַן צײַט.

איך, דער וואסערפירער

אונ אסעניזאטער,

דורך דער רעוואָליוציע

גערופן אונ מאָביליזירט,

כ'בין אפן פראָנט אוועק

פונ גערטנער

פריציש-זאטע,

פונ דער געפעסטעטער נעקיווע —

פאָעזי.

עכ, פארזייט

א סעדל

איידל,

סעדל,
 מיידל,
 וואסער,
 פלייג. —
 כ'האָב אלייג
 פארזייט מיין טעדל,
 כ'וועל באגיסן עס אלייג
 ווער מיט לידער
 גיסט פונ לייקעס,
 ווער עס שפריצט
 פונ מויל ארויס
 פילמעדיציקע
 מיטרייקעס,
 מויעכ־שפיציקע
 קודרייקעס¹⁰ —
 זיי פארשטייט
 דער טייוול בלוז!
 ס'פעלן אויס גאָר קאראנטינענ,
 מאנדאלינענ וואָס אונ ווענ:
 „טארא־טינא,
 טארא־טינא,
 טענ...
 אפ רוזונ אזוינע
 מיין דענקמאָל זאָל גרינדנ זיכ —

אזוינס א קאָוועד אפ וויפל איז?
אינ סקווערן,

ווי ס'בליט

די לייכעצ

פונ שווינדזוכט,

ווי זוינע,

ווי בלאט

און סיפיליס.

מיר

אנ אגיטפראָפ זיינ

איז אויכ ניט לייכט.

כ'וואָלט אויכעט

געדרייירט

ראָמאנסן פאר אייך—

סע לוינט מער

און מער סאָליד.

נאָר איכ האָב

געצוימט זיך,

זיכ שטעלנדיק

גלייכ

אפן גאָרגל

דער אייגענער ליד.

כאוויירימ-אורייניקלעך,

הערט איר שוין

דעם אגיטאטער,
דעם שרײַער,
דעם ראָש.

פארטויבנדיק
די שטראַמען ווירשן,
כ׳וועל א שפּאן טאַן
איבער ביכלעך לירישע,
ווי א לעבעדיקער
מיט לעבעדיקע שמועסנדיק פּאָשעט.
כ׳וועל אַנקומען צו אייך
אינ קאַמוניסטישן ווייט,

ניט
ווי א מיסע-גוואר פון די יעסענישע געדיכטן.
מיין ליד וועט קומען
איבער בארג-רוקנס פון צייט
און איבער קעפּ
פון די רעגירונגען און דיכטער.
מיין ליד וועט אַנקומען,
נאָר ניט ווי צופעליקערהייט
קומט אַן א פּייל
אינעם געיעג פון ליבע,
ניט ווי אַן אַפּגעריבענער פּיאטאק
צום נומיזמאַט¹¹ דערגייט,
און ניט ווי טויטע שטערנ-שיין פליט איבער.

מיין ליד
 מיט מי
 וועט דורכרייסן דעם יאָרנ־קרייז,
 זיכ ווייזן וואָגיק,
 שווער,
 אפּ זעענ
 און אפּ גאפּן,
 פונקט ווי אינ אונדזער צייט
 די וואסערלייטונג איז אריין,
 וואָס ס'האָבן אויסגעבויט אמאָל
 אינ רוימ די שקלאפּן.
 אינ ביכער־קוואַרימ,
 וווּ ס'איז די ליד באַגראָבן שוין,
 אנטדעקנדיק די אייזנדלעך פון פּערו,
 איר טאפּט ארום זיי
 מיטן גרעסטן אָפּשניי,
 ווי אַלט געווער,
 נאָר גרויזאמען געווער.
 איכ —
 בינ מיט וואָרט
 דעם אויער
 ניט געווינט מעכניע זייג —
 באַמ אויער מיידלשן
 אינ הערעלעך געקרייזלטע

פונ האלבנ גיבלפע,
פונ רויט ווערנ קייג שפור איז.
פאראדיש אויסגעשטעלט
מיין לידער-כייעל,
איכ גיי אדורכ
דעם פראָנט פונ מינע שורעס.
די לידער קוקנ
בלייק־שווער מיכ אָן,
ווי גרייט צומ טויט
אונ גרייט צומ אייביק שעמענ.
אונ די פאָעמעט —
א קאנאָן צו א קאנאָן,
זיי סטארטשענ שטייפ
מיט אָנגעצילטע נעמענ.
דאָס ליבסטע מינ געווער
עס שטייט געשפיצט
אונ גרייט איז
אפ פאָרויס זיכ ווארפנ —
פארגליווערט שטייט
די קאוואלעריע פונ וויצ,
פארהויבנדיק די גראמענ —
פיקעט־שארפנ.
אונ סיגאנצע כייעל
ביז די ציינ באוואָרנט,

וואָס האָט אינ זיגנ
צוואנציק יאָר געשמעטערט,
ביז סאמע לעצטן,
סאמע עקסטן וואָרט —
כ'גיב דיר עס אָפּ,
דו, פראָלעטאריער פון דער פלאנעטע.
פון ריז פון ארבעט-קלאס
דער סוינע איז לאנגאָג
א סוינע א פארביטערטער
אויכ מיר.
ס'האָבן אונדז באפוילג גיין
אונטער דער רויטער פאָג
די טעג פון ניט דערעסן
און די יאָרן מי.
בא מארקסן
האָבן מיר
געעפנט יעדן באנד,
ווי מ'עפנט אופ
אינ אייגן הויז
די לאָדן.
נאָר אויכ אָג לייענען
האָט אונדז געקלעקט פארשטאנד,
מיט וועמען גיין,
אפ וועלכען צאד זיכ שלאָגן.

מיר האָבן
 דײַאלעקטיק
 ניט לױט העגעלן ¹² געלערנט —
 ט׳האַט בראַנד פֿון שלאַכט
 זי אינ דער לײד פֿארזײט,
 ווען די בורזשױען פֿלעגן
 אונטער קױלן זיכ פֿאר אונדו צעקערן —
 ווי מיר
 אמאָל
 פֿאר זײ,
 זאָל נאָכ געױנימ,
 ווי אלמאָנע טרײַסטלאָז־מאט,
 דער רומ
 אינ טרויעריקן מאַרש
 זיכ שלעפֿן —
 דו שטאַרב, מײַן לײד,
 דו שטאַרב, ווי א סאָלדאַט,
 ווי נאָמענלאָזע
 זײַנען אונדזערע
 געשטאַרבן אינ געשלעגן.
 איכ שפּײַ זיכ אויס
 אפֿ מירמלדיקער שײַמיקײַט,
 איכ שפּײַ זיכ אויס
 אפֿ פֿודן בראָנזע־פֿראַכט.

מירן זיכ צערעכענענען —
 מיר זיינען מענטשן היימישע,
 פאר אונדו וועט זיין
 אן אלגעמיינער דענקמאָל שוינ
 דער סאָציאַליזם,
 אויסגעבויט אינ שלאכט.
 אוריניקלעך,
 די ווערטערביכער-שווימלעך קוקט אדורכ:
 ארויסשווימען פון לעטע 18
 וועט אזא מין ווערטער-ברוכ,
 ווי „פראַסטיטוציע“,
 „טובערקוליאָז“,
 „בלאָקאדע“. פאר אייך,
 וואָס שטארק,
 געזונט און פלינק זייט,
 האָט דער דיכטער
 אויסגעלעקט
 דעם שפּיי פון שווינדזוכט
 מיט דער שאַרסטקער צונג פון די פּלאַקאטן.
 מיט שלעפּ פון יאָר
 כ'ווער ענלעך
 צו גיגאנטישע
 געוויידלטע און אוראלט-מאָדנע בריעס.

היי, כאווער לעבן!
לאָמיר
שנעל א שפאן טאָן שוין,
א שפאן טאָן
דורכנ פינפּיאָר
מיטן לעצטן ביסל כּיעס.
קיינ מעבל-מאכער
האָבן מעבל ניט געשיקט אהיימ מיר,
קיינ רובלען מיט די שורעס מיינע
כּישפּאָר נישט,
און כּוצ
א העמד אן אויסגעוואשן ריינע,
דעם עמעס זאָננדיק,
איך דארף מער גאָרנישט.
און קומענדיק אינ צק"ק
פונ העלן יאָרנ-שפעט
אריבער באַנדעס
דיכטערשע
בארייסער
און פארבלענדער,
וועל איך א הייב טאָן,
ווי א באַלשעוויסטישן פארטיי-בילעט,
מיינע ביכלעך די פארטיי-שע —
אלע הונדערט בענדער.

דער וואָלקן אינעם הויז

(טעטראפטיק) 14

אײער געדאנק,
וואָס טרוימט אפן צעווייכטן מאַרק,
ווי אפ פארשמאַלצענער קאנאפע א לאקיי אן אָנגעפרעסענער,
וועל איך רייצן אָן דעם פארבלוטטיקטן צוויק פון מיין הארץ.
כיוועל ביז זעט זיך אָנשפאַטן, א בייסיקער, א פרעכער.
אינעם מיין נעשאַמע איז קיין איין גרויע האָר נישטאָ,
און קיין זקינישע צארטקייט געבאַר איך ניט.

די וועלט פארדונערנדיק מיט מיין האָרנ־שטימ,
 גיי איך — א שיינער,
 א צוויינצוואנציקיאָריקער.

צערטלעכע!

איר לייגט די ליבע אפ פידל־שפילעניש,
 דער הארבער אפ פאנפארעס לייגט די ליבע,
 נאָר ווי איך זיך אויסקערן — איר קלערט אפילע נישט,
 אזוי אז ס'זאָלן זיין נאָר דורכויסיקע ליפן.
 זאָל קומען זיך לערנען
 פון גאסטצימער די מארקיוועטענע,
 די טוגנדפולע באאמטעכע פון דער ליגע מאלאַכימלעך
 און יענע, וואָס די ליפן רויק בלעטערט,
 ווי די קעכנ די זיטלעך פון קאַכ־בוכ.

ווילט איר —

כי'ועל זיין פון פלייש א דערצארנטער
 און — ווי הימל בייטן דעם אויסזען;

ווילט איר —

כי'ועל זיין א ווונדערלעך צארטער,
 ניט קיין מאנצבל — א וואָלקן אין הויזן!
 איך גלייב ניט אין ניצעס¹⁵ מיט בלייקע טאָלן,
 איך זינג און איך לויב איצט פאָשעט
 מענער פארלעגענע, ווי שפיטאָלן,
 און פרויען, ווי א שפריכווערטל אויסגערקאָשענע.

.1

מיינט איר, דאָס רעדט פון היצ די מאליאריע?

ס'איז געווען.

אינ אַדעס געווען.

„כ'ועל קומען פיר" — האָט געזאָגט מאריע.

אכט,

ניינ,

צען.

אַט איז דער אָונט,

אינ נאכט פארוירט שוין,

אוועק פון פענצטער

כמורנע,

דעקאבריש.

אינ זקיינישן רוקן קיינאונד אונ הירזשען

די קאנדעליאברען.

איר וואָלט מיכ אצינד ניש דערקענט מיסטאמע:

די אַדערדיקע מאסע

קאַרטשעט זיכ,

צעברילט זיכ.

וואָס קאָן זיכ וועלן א הרודע אזא מינ?

אונ דער הרודע אזויפיל ווילט זיכ!

פאר זיכ איז דאָך נישט וויכטיק,

וואָס פון בראַנדזע געמאכט

אונ דאָס, וואָס אינ האַרצן — מעטאָלישע קאלטן.
דעם אייגענעם קלונג ווילט זיך באַנאכט
אינ פרויזשן,
וויכנ באַהאלטן.

האַרבע איך זיך,
א גרויסער,
אינ פענצטער אליין,
מיט אייגענעם שטערן די שויבן צעהיצ איך —
וועט זיין א ליבע צי ניין?
א וועלכע —
א גרויסע
צי א פיצעלע?
א גרויסע אינ אזא מינ קערפער איז ניטאָ —
מיסטאָמע א קלייניק ליבעלע,
א מאָנינקע.
זי האָט דאָך מוירע פאר סירענעס פון אווטאָ,
האָט ליב די קליינגעלעך פון קאָנקעס.
ווידער אונ ווידער
פארשטעקט זיך האַרט
מיט פאָנעם אינ רעגנס פאָנעם אינ קרומען,
כיווארט,
באשפריצט מיט דונער פון שטאָטישן טומל.
אָט האָט די האַלבנאכט — מיט א מעסער שוין

דעריאָגט,
געקוילעט.
א שלעפּ געטאָנ.
געפאלן איז די צוועלפטע שאָ,
ווי פון פלאכע א קאָפּ פון געקעפטנ.
אינ שויב האָבנ טראָפּנדלעכ גרויע
געבראָכנ גרימאסעס
אינ קראמפּ,
פונקט ווי עס וואָלטנ געוואָיעט
די כימערעס פון פאריזשער נאָטר-דאמ¹⁶.

פארשאַלטענע!
וועט דאָס אויכ ניט קלעקנ?
א געשריי דאָס מויל צערייסנ דראַעט.
הער איכ:
שטיל,
פונקט ווי א קראנקער פון געלעגער,
שפרינגט אראָפּ א נערוו.
אונ אָט —
פון אָנהייב פאמעלעכ
געטאָנ א גיי,
דערנאָכ זיכ צעלאָפּנ
א דולער,
א יאָגיקער.

איצט — ער און נייע צוויי
שווינדלעך אין א שווינדיקער טשעטשאַטקע.

עס פאלט די שטוקאטורקע אין אונטערשטן שטאַק,
נערוון
גרויסע,
פארשיידענע
זיך קערעווען,
שפרינגען, מעשוגענע —
אַט-אַט
פאלן פון די פיס די נערוון!

און די נאכט איבערן אלקער שליימט זיך טויב —
פון שליימ ניט ארויסשדעפן דאָס אויג דאָס
פארשעפערטע.

די טירן זיך צעקלונגען
באמ האַטעל, דאכט אויס,
א צאָן אפ א צאָן טרעפט ניט.
קנייטשנדיק די הענטשקעס ביזן,
ביסטו שארפ ווי „נאט אייך!“
פון גאס אריין,
געזאָגט:
„איר ווייסט —
איך האָב כאסענע“.

צו, איז וואָס? האָט זיך.
 נישקאַשע.
 ביט צווייפּלעט.
 איר זעט — כ' בינ פעסט,
 ווי א דייפּעק פּונ א מעס.
 געדענקט!
 איר האָט געזאָגט:
 „דזשעק לאַנדאָו,
 געלט,
 ליבע,
 גרוסט“ —

און איך האָב איינס געזען:
 איר זייט דזשיאָקאָנדע¹⁷,
 וואָס גאנווענען זי איז א מוז.
 האָט מען געגאנוועט.
 ווידער א פארליבטער כוועל אריין איג קאָן,
 באפלאמענדיק מיט פּייער די ברעמען-שרומפּן.
 איז וואָס?
 אינ א הויז, וואָס איז פארברענט פונ לאנגאָן,
 לעבן אויך אמאָל דאכלאָזע לומפּן!

איר רייצט מיך?
 „ווינציקער ווי בא א בעטלער מאטבייעס,
 איז בא אייך שמאראגדן פונ מעשוואעס.“

געדענקט!
 ס'איז פארטייליקט געוואָרן פאַמפּיע 18
 ווען מע האָט דעם וועזווי צעקאעסט.
 היי!
 הערנ!
 ליבהאַבער
 פון לעסטערונג,
 פון פארברעכנס
 און שכיטעס ערגעצ-וויקע,
 און געזען האָט איר
 דאָס סאמע שרעקלעכסטע —
 מיין פאַנעם —
 ווען
 איכ
 בינ אבסאָליוט רויק?
 און כ'פיל —
 „איכ“
 איז פאר מיר ווינציק —
 עמעז פון מיר ארויס זיכ קלאמערט.
 אדלָאָ!
 ווער איז עס?
 מאמע?
 מאמע!

אייער זון איז פרעכטיק קראנק!
מאמע,
א סרייפע אינ הארצן כאפט אָן אימ.
זאָגט ליודען און אַליען¹⁹ — קיינ אָרט ניט פאראן,
ווי ער זאָל אהינטאָן זיך קאָנען.

יעדעס וואָרט,
אפילע א שפאט,
וואָס ער ברענגט ארויס פונעם מויל דעם צעבראנדטן,
ווארפט זיך ארויס, ווי א נאקעטע נעקייווע אפן גאס
פון א ברענענדיקן שאנד-הויז.
מענטשן באשמעקן —
ס'שמעקט מיט געבראָטנס!
אַנגעטריבן אזעלכע.
בליאסקענדיקע!
קאסקעס!
אביסעלע צארטקייט!
זי לעשער זאָלט איר ראָטן:
אפ א ברענענדיקן הארצן מיט שטיוואלעס ניט טראסקען.
כיוועל אליין
די אַנגעטרערטע אויגן, ווי פעסער, אויסברענגען.
לאָזט מיך אָן ריפן אליין זיך א שפאר צו טאָן,
כיוועל ארויסשפרינגען! ארויסשפרינגען!
ארויסשפרינגען!

קראכ.

ניט ארויסשפרינגען פון הארצן

פון שפאלט פון די ליפן
אפ צעסארפעטן פאָנעם
א קושל א פארקוילטס האָט ארויטגעשפארט שטאר
מאמע !

זינגען איך קאָן ניט.
באמ קלויסטערל פון הארצן
ברענט שוין דער אלטאר.
עס פליען ווערטער און צאָלן צעסארפעטע
פון שארבן,
ווי קינדער פון א ביניען, וואָס ברענט.
אזוי האָט געהויבן
צום הימל
דער פאכעד
„לױטאניעס“²⁰ ברענענדיקע הענט.
צו ציטערדיקע מענטשלעך
אינ היימישטיִלער ריי
הונדערט־אויגיקער בראנד זיך פון האפן צעפונדן האָט.
דו כאָטש,
מיין לעצטער געשריי,
וועגן דעם, אז איך ברען, צעקרעכצ אינ
יאָרהונדערטן.

לויב צו מיר!

כ'בינ צו גרויסע קיין פאָר ניט.
אפּ אלצ, וואָס ס'איז געטאָן,
שטעל איך nihil²¹ אפּ זיכער.

קיינמאָל

וויל איך ניט לייענען גאָרניט.

ביכער?

וואָס ביכער!

כ'האָב געמיינט —

ביכער מאכט מען סטאם:

עס קומט אָן דער דיכטער,

די לעפצן צעביטן שוין,

און גלייך זיך צעזינגט דער באַגייסטערטער טאם,

ביטע שיינ!

ווייזט זיך גאָר ארויס —

ביז דער ליד מע דערווארט זיך,

גייט מען ארום אין יוירעניש פארטאסעוועט.

און ס'ווימלט שטיל אינעם שלייע פון הארצן

די נארישע וואָבלע פּינ פּאנטאזיע.

ביז מע זידט אופּ אין גראמען צעוונגענע

א געקעכטס פון לייבעס און נאכטיגאל דאָ ווען,

קאָרטשעט זיכ די גאס אן אַנצונגיקע —
 זי האָט ניט מיט וואָס צו ריידן און גוואַלדעווען.
 שטאַלצע, ווידער מיר שטעלן דאָ
 די באַוויל-טורעמס פון שטעט,
 און גאָט
 וואַרפט די שטעט אפּ די פעלדער
 און דאָס וואָרט צעמישט און צעקנעט.
 די גאס האָט שווינגנדיק די פּיינ געדראָלן.
 דער געשריי איז געשטאַנען אינמיטן גאַרגל.
 ביינערדיקע ברינשקעס און טאַקסי ²² געשוואַלענע
 האָבן פאַרהרוזעט אין האַלדן און געוואַרגן.
 די ברוסט אדורכגעטראַטן,
 פלאַטשיקער פון שווינדזוכט.
 די שטאַט האָט מיט פינצטער פאַרשלאָסן דעם דרויסן.
 און ווען —
 פונדעסטוועגן —
 ס'האַט די שטופעניש אפּן פּלאַצ צעווילדעוועט זיכ
 און פון גאַרגל דעם קלויסטער פאַרשטויסן,
 האָט געדאַכט:
 אינן כאַראַל פון מאַלאַכימשע כאַרן —
 גאָט, א באַרויבטער,
 נעקאַמע גייט פּרעסן!
 אין די גאס האָט זיכ צוגעזעצט און צעהאַרנט:
 „קומט פּרעסן!“

די קרופנ 28 און קרופיקלעך
 אינ דראָענדיקע ברעמענ צעשטאָרבעטע,
 גרימירנ די שטעט אַקאַרשט,
 און אינ מויל
 צעלייגנ זיך מייסימלעך פונ ווערטער געשטאָרבענע,
 בלויז צוויי ווערטער לעבנ און פעט ווערנ:
 „סוואַלאַטש“,
 און נאָך עפעס,
 דאכט זיך — „באַרשטש“.
 פאַעטנ,
 צענעצטע פונ וויינענ און כליפענ,
 האָבנ פונ גאס זיך א לאָז געטאָנ, די קוטשמעס צעווייט:
 „ווי זינגט מענ עס אויס
 פּרײַלנ
 און ליבע
 און טוינקע בלימעלעך
 מיט אזעלכע צוויי?“

און גאסיקע טויזנטער —
 נאָך די פאַעטלעך:
 סטודענטנ,
 פאַדריאטשיקעס,
 נעקיוועס —
 מע שפאנט שוינ.

הערנ!
שטעלט זיך אָפּ!
איר זײַט ניט קײַנ בעטלער,
איר האָט ניט קײַנ רעכט נעדאָוועס צו קליאנטשענ!
מיר, געזונטע,

מיט טראָט מיט מײַליקן
דארפן זײַ ניט הערנ, נאָר טרעטנ, —
זײַ,
די צוגעזויגטע, ווי אומזיסטיקע בײַלאגעס
צו אלע פאַרפאַלקישע בעטנ!
פאר זײַ זיך ניט בוקן:
„אָ, קומ מיט דײַנ שעפע
אונדז שענקענ א הימנ,
אנ אַראַטאַריע.“
מיר זײַנע אליין אינ הימנענ — שעפער —
אינ רוּיש פונ פאבריקן אונ לאבאַראַטאַריעס.
וואָס גײט מיר אָן פאוסט —
מיט ראקעטישן פאַך,
וועג ער גליטשט זיך מיט מעפיסטאָפּעלן אפ הימלישע
פארקעטנ!

איך ווייס —
אינ מײַנ שטייול דער מינדסטער צוויאַך
איז שרעקלעכער, ווי די פאנטאזיע בא געטענ²⁴.

איכ,
דער גאלדנ־עפציקער,
וואָס מײַן יעדעס ווערטעלע
די נעשצאָמע אפסניי געבוירט
און דעם קערפער באדופטיקט,
איכ זאָג אייך:
איינ שטויבעלע פון לעבן איז ווערטפולער
פון אלץ, וואָס כ׳וועל אופטאָן און וואָס כ׳האָב
אופגעטאָן!

הערט!
עס פריידיקט
מיט געקרעכצ און היספּיילעס
דער היינטיק־טאָגיקער שריימויליקער זאראטוסטרע²⁵.
מיר,
מיט א פאָנעם, ווי א פארלעגערטער ליילעכ,
מיט ליפּן נאָכגעהאנגענע, ווי ליסטערעס,
מיר,
קאטאָרוזשאנער פון שטאָט־לעפראָזאָריום²⁶,
ווי שמוציקייט און גאָלד די וויסטע קרעצ
פארזאמלענ,
מיר זיינען פון ווענעציעס בלויקייטן זויבערער,
וואָס פון זונען און יאמ־שטרעקעס באוואשן צוואמען.
איכ שפיי, וואָס עס פעלג

בא די האַמערס און אַוידיעס (27)

מענטשן, ווי מיר,

צעפאָקטע, צערוישטע.

איך ווייס —

די זון וואָלט זיך לעשן פארכידעשט

פון אונדזערע הערצערס גאָלדענע אויסשיטן!

זיכערער פון טפילעס איז מוסקול געשפאנט.

ניט מיר וועלן בעטן נעדראָועס באזעלטע!

מיר האַלטן

יעדערער

אינ דער האנט

די טראנסמיסיעס פון וועלטן.

דאָס האָט אפּ פעטראָגאדער, מאַסקווער, אַדעטער,

קיעווער

גאַנגאַפּעס פון אאוריטאַריעס ארופגעפירט צערייצטע,

און ס'איז קיינ איינער ניט געווען,

ווי און ווער

זאָל ניט שרייען:

„קרייציקט אימ,

קרייצט אימ!“

נאָר פאר מיר

זינען די מענטשן,

די באליידיקער מיניקע,

איר זייט מיר פון אלעמען טייערער און געענטער.

ווי א הונט לעקט די האנט פון זײַן פּײַניקער —
געזענ האָט איר ?

איכ,

א באשפּאַטער באמ שייוועט בא מינעם,
ווי א לאנגער אנעקדאָט
א געמיינער,
איכ זע ווער עס גייט איבער בערג פון זמאנים —
דאָס, וואָס עס זעט ניט קיינער.

ווי דער בליק פון מענטשן רײַסט אָפּ זיכ א קורצער, —
פון הונגעריקע האָרדעס דער בכאָר —
אינ דאָרן-קראנצ פון רעוואָליוציעס
גרײַפט דאָס זעכצנטע יאָר.

אונ איצט בא אייך זײַן פּאַרגייער בין איכ,
בין דאָ אומעטומ, ווי וויי צוקט.
אפּן יעדן טראָפּן פון טרערישן רינענ
האָב איכ אליין זיך געקרייציקט.

צו גאָרניט מע קאָן שוין ניט האָבן קיין טײַנע מער,
כ׳האָב אויסגעברענט הערצער,
ווי צערטלעכקייט פּויעט —
דאָס איז דאָך שווערער, ווי איינעמען
באסטיליעס טויזנט מאָל טויזנט.

אונ ווען
בא זײַן אָנקומ
וועט איר צום רעטער ארויסגיין
אינ אופשטאנד-געליארעם —
אינ דעם רעגעלע
וועל איך מײַן נעשאַמע ארויסשלעפּן,
צעטרעטן,
זי זאָל זײַן א גרויסע,
אונ א פארבלוטיקטע
אײַך, ווי א פּאַנ, אוועקגעבן.

.3

אכ, צו וואָס איז דאָס,
פּונוואנען דער פארמעסט
פּונ פּויסטן אומגעהייערע
אינ ליכטיקן פּריי אונ פּראַנק!

ס'איז געקומען
אונ דעם קאַפּ פּארהאנגען מיט מוירע
וועגן מעשוּגאַמ־הייער א געדאַנק.
אונ —

ווי בעײַס אומקום פּונ א דרעדנאָוט²⁸
פּונ שטיקנדיקע קראמפּן

ווארפט מען זיך אינ זעעפנטן ליוק —

אזוי

איז דורך זײַן אויג

ביז געשריי צעפראלטן

געקראַכן מעשווגע בורליוק²⁹.

ארויס,

אופ

און אוועקגאן,

די אויסגעטרערטע ווײַסע קימאט אין בלוט.

און מיט צארטקייט אומדערווארטער אין א מענטשן

א פעטן

גענומען און געזאָגט:

„גוט!“

גוט איז אין א געלער קאָפּטע

די נעשאַמע פאר בליקן צו קוטען.

גוט איז,

שטייענדיק אפן שוועל צום עשאפאָט,

אויסשרײַען:

„טרינקט קאקאָ וואן-הוטען“³⁰

און דיִאָזיקע רעגע,

די בענגאלישע,

הויכע

איך וואָלט ניט געביטן,

אפ גאַרניט פאראנענס...

אונ ווי א ליקערני-בעכערל,
פונ ציגארישע רויכנ
ציט זיך דאָס באטרונקענע פּאָנעם סעוועריאניס ⁸¹.
ווי האָט איר די האָזע זיך רופן פּאָעט
אונ א גרוינקער צוויטשערנ, ווי א וואכטל!
היינט
דארפ מען
מיט א קאסטעט
דער וועלט אינעם שארבן א קראכ טאָן!

איר,
וואָס איינ געדאנק נאָך באזיצט:
„צי טאנצט איר עמפּינדלעך“, —
קוקט ווי ס'פארוויילט זיך איצט
איך —
דער גאסן-טוטעניאָר אונ קאָרטן-שווינדלער!
פונ אייך,
וואָס איר האָט
מיט פארליבטקייט געהאָגלט,
וואָס איר האָט
אינ יאָרהונדערטן מיט טרערן געפויקט,
כ'וועל אוועקגיין,
די זון ווי א מאָנאָקל
אריינשטעלן אינעם ברייט-צעפראלטן אויג.

מעשוגענער ווייז פוצ איך זיך אויס,
 גיי אוועק איבער דער ערד
 פלאמיק און געפעליק,
 און פירן פאָרויס,
 ווי א מאַפּס, נאפּאַלעאַנען אפּ א קייטל וועל איך.
 די גאנצע ערד וועט זיך צעלייגן ווי א נעקייִווע,
 ווילנדיק זיך אָנגעבן, אוש פליישן פלאצן:
 די זאכן וועלן אופלעבן,
 מיט די מילער אויִווי
 בעבענדיק:
 „צאצע, צאצע!“

פּלוצים
 האָבן וואַלקנס
 און אַלדאָס פּאַרכמאַרעטע
 אופּגעהויבן אין די הייכן א מאַדנעם געווימל,
 פונקט ווי ס'צעגלייען זיך ווייסע ארבעטער,
 מעלדנדיק א פארביטערטן שטרעק דעם הימל.
 א דונער פון וואַלקן ארויס איז כאַיש,
 די ריזיקע נאַזלעכער אויסגעשניצט מיט גרימאַצאַרן,
 און דאָס פּאַנעם דעם הימל'ס האָט מיט א
 שטרענגער האווייע
 פון אייזערנעם ביסמאַרק ⁸² א רעגע געקרימט זיך.
 און עמעצ,

פארפלאַנטערט אינ וואַלקנדיקן הויכע,
האַט אויסגעשטרעקט די הענט צום קאפע —
א צארטער, דאכט זיך,
און דאכט זיך, פרויזש,
און ס'דאכט — א הארמאטן־לאפעט.
איר מיינט —

דאָס טוט די זון אזוי זיס
גלעטן דאָס בעקעלע פונעם קאפע?
ניין, ווידער די מוירדימ צו שיסן
גרייפט גענעראל גאליפע!⁸⁸
לומפן, פון קעשענעס די הענט נעמט ארויס,
כאפט שטיינער, מעסערס צי קוילן,
און אויב בא וועמען קיין הענט ניטאָ איז,
איז פאַשעט מיט שטערנס מיט הוילע!
גייט, איר הונגעריקע,
שווייסיקע,

פארפינצטערטע,
פארזויערטע אינ שמוציקן פלאַנטער!
גייט!

לאַמיר די מאַנטיקן און דינסטיקן
אויספארבן מיט בלוט אינ יאָנטעוו!
זאָל די ערד פארגעדענקען אונטער די מעסערס,
וועמען פארמיסן זי האַט געוואַלט שוין,
די ערד,

די פעטע, ווי א מעטרעסע,
וואָס ס'האַט זי אויסגעליבט ראָטשילד³⁴!
זאָלן פּאָנען פּלאַטערן אין קנאל אין טויבן,
ווי אין יעדן יאָנטעוו אין א גוטיןקן, —
העכער הייבט, לאַמטערגדיקע סטויפן,
די קרעמערישע קערפּערס די פּאַרבלוטיקטע.
זיכ געבעטן
צעבויטעט
זיכ איינצוהריזען אין די זייטן,
געקראַכן נאָך עמעצן,
געשניטן.
אין הימל, ווי די מאַרסעליעזע א רויטער,
איז דער זונפּאַרגאַנג געפייגערט אין ציטער.
ס'איז שוין מעשוּגאַעס.
ס'וועט גאַרנישט פּאַסירן.

די נאַכט וועט קומען,
אופּרעסן
און — שאַט.
זעט איר —
ווי דער דער הימל וויל פּאַרפירן
מיט א הימל שטערנס,
באַשפּריצטע מיט פּאַראַט.
געקומען.

ווי מאמני³⁶ אפ א מאַלציט
מיטן הינטן אפ דער שטאָט זיכ באזעצט,
די נאכט מיט די אויגן דורכברעכן — מאַלט זיכ! —
א פינצטערע, ווי אזעפ³⁶.
כ'טרייע זיכ,

אינ שענקען די צייט פארוויילנדיק,
פארגיס די נעשאַמע און דעם טישטעכ מיט וויינ,
און כ'זע:

“אינ ווינקל זיינען אויגן קיינעכדיק,

מיט די אויגן גאָטס מוטער

אינ די הערצער פרעסט זיכ איינ.

צו וואָס באשענקען לויטן שאבלאָג

לויט אָנגעריסעוועטן

מיט שיין די שענק-כעוורע די בראווע?

זעסטו — ווידער

קעגן באשפּיגענעם קריסטוסן

גיט מען די בכוירע וואראווען? 8?

עפשער בעקיוון

אינ געפלאַנטער פונ מענער

ניט נייער פונ קיינעם איכ בין.

איכ

בין עפשער

שענער

פונ אלע דינע זינ.

גיב זיי,
מיט שימל-פרייד פארוואַקסענע,
די צייט זאָל גיכער ניט ווערן.
ס'זאָלן ווערן קינדער אונטערוואַקסנדיקע,
ינגלעך —

פאָטערס,
מיידלעך —

מעובערעס.

און די גינגעבאַרענע זאָלן גרוי זיין
מיט דער גרויקייט פון קעניגס פון מידע,
וועלן זיי קומען

און די קינדער קרוינען

מיט נעמען פון מינע לידער.

איך, וואָס באַזינג די מאַשין און ענגלאַנד,

קאָנ זיין, אז פּראָסט גאָר

ביי איך אינען עוואַנגעליום אינען סאַמע געוויינלעך

דער דרייצנטער אפאָסטאָל⁸⁸.

און ווען מיין קאָל

פרעך

און וויסטיק

ברומט גאַנצע מעסלעסן

פון שאַ צו שאַ מיין —

דעמאָלט, קאָנ זיין, שמעקט יעזוס קריסטוס

די בלויע בלימעלעך פון מיין נעשאַמע.

מאריע! מאריע! מאריע!

לאָז אריינ, מאריע!

כ'קאָן ניט אינ גאס!

וויססט ניט?

דו ווארסט,

בין א פאריאָנטער פון אלעמען,

מיט באָקן איינגעפאלענע,

פארעוו-אומפאגערלעכ,

וועל איך קומען

און ציינלאָז שטאמלען,

אז היינט בין איך

„ווינדערלעכ ערלעכ“?

מאריע,

זעסט —

צעהויקערט איך בין דאָך.

אינ גאסיקן שווינדל

וועלן די מענטשן דורכלעכערן

דאָס שמאלצ פון פירשטאָקיקע וואָליעס-געשטייגען,

ארויסשטעקן אויגעלעכ,

אויסגעריבענע פון פערציקיאַריקער צעבארעטקייט,

וועלן כיכיקען,

וואָס בא מיר אינ די ציינ

איז — ווידער! —
די אלטגעבאקענע כאלע פון נעכטיקער צארטקייט.
דער רעגנ האָט באַקלאָגט די טראַטואַרן,
אינ בלאַטעס א פאַרקלאַמערטער וואַגלער,
א נאסער — די גאס, — מיט שטיינער פאַרשלאָגענע
לעקט,

אונ אפ די גראָע וויעס —

— יאָ! —

אפ די וויעס פון פראַטטיקע נאָדלען

טרערן פון אויגן —

יאָ!

בא אראָפּגעלאָזטע אויגן פון רינוועס קלעקט.
די מאַרדע פון רעגן האָט די פוסגייער אלע באַליאפּעט,
אינ עקיפּאזשן געבליאסקעט האָט פּזטער אטלעט
נאָכ אטלעט:

געפלאצט האָבן מענטשן,

צעפרעסטע אפ דורכ,

אונ דורכ שפאלטן האָט שמאלציקס געקאפּעט,

ווי א טייכל א מוטנע פון עקיפּאזשן געקלאפּט —

צוגלייכ מיט צעסמאָקעטער בולקע —

דאָס געקיי פון אַן אלטן קאָטלעט.

מאריע!

ווי שפארט מען אריין זיי א וואָרט א שטילס

אינעם שמאלצ-פעטן אויער?

עס בעטלט א פויגל
מיט ניגנס
און זינגט,
פון הונגער געפלאָגט.
און איך בין א מענטש, מאַרע,
א פּראָסטער,
וואָס א שווינדזיכטיקע נאכט האָט איך קויטיקער
האנט פון פּרעסניע ³⁹ ארויסגעשפּיגנ.
מאַרע, ווילסטו אזוינע?
לאָ אריין, מאַרע!
מיט פינגערשע קראמפּן וועל איך פארשטיקן
דעם אייזערנעם גאַרגל פון גלאַק.
מאַרע!
ווי כאיש די וויהאַנעס-גאסן.
דעם געווימלס פינגער דעם האלדז צעפלוטיקן.
עפּן!
ס'טוט וויי!
זעסט, אָנגעטאסטע
איך די אויגן—שפּילקעס פון פרויישע הוטן!
אריינגעלאָזט.
קינד מינס!
ניט שרעק זיך,
וואָס בא מיר, ווי א נאסע הליבע,

זיצן אפ אָקסענעם האַלדז פֿרויען א באַרג שווייסיק־
הויטיקע, —

דאָס שלעפּ איך דורכנ לעבן
מיליאָנען ריזיקע זויבערע ליבעס
און א מיליאָן מיליאָנען קלייניקע ליבעלעך קויטיקע.
ניט שרעק זיך,
אז ווידער
וועל איך זיך לאַשטשען
צו טויזנטער פענימלעך שיינע אין פֿארעטערשן
האַרבעט, —

„די, וואָס ליבן מאַיאַקאָוסקיג!“ —
דאָס איז דאָך א דינאָסטיע
קיניגס אפֿן טראָג פֿונ מעשויגענעם האַרצ.

מאַרע, נעענטער!
איך נאַקעטער שאַנד
צו איך ציטער פֿונ איימע,
נאָר דו מוזט מיר די ליפֿן די בליקע געבן:
צו מיין האָט מיין האַרצ ניט דערלעבט נאָך קיינ
איינמאָל,

דעם הונדערטסטן אפֿרעל
איך צייל נאָר איך לעבן.
מאַרע!
דער דיכטער זינגט טיאָנען 40 סאָנעטן,

אונ איך —

בינ אינגאנצן פון פלייש
א מענטש ביז לעצט —
כ'בעט פאָשעט דיין לייב,
ווי די קריסטן בעטן:
„Хлеб наш насушный
Даждь нам диесь“!

מאריע—גיב !

מאריע !

דיין נאָמען כ'האָב מוירע פארגעסן,
ווי א דיכטער פארגעסן האָט מייע
א וואָרט,
וואָס איז גרויס ווי א גאָט
אונ געבאָרן אין נאכטישער לוסט.
דיין קערפער
כ'וועל היטג אזוי ריינ,
ווי א סאָלדאט
אינ דער מיִלִּטאַר א צעהאקטער,
אנִ איבעריקער,
א ניט־נוציקער
היט זיין איינונינציקן פוס.
מאריע, —
דו ווילסט ניט ?

דו ווילסט ניט!

כא!

הייסט עס—ווידער

דאָס הארצ כ׳וועל פארנורענ

פינצטער אונ סומנע,

מיט טרערנ פארקאפעט

טראָגנ,

ווי א הונט,

וואָס טראָגט אינ קאָנורע

זינע

פונ א צוג איבערגעפאָרענע לאפע.

מיט בלוט פונעם הארצנ כ׳פריי יעטווידער שפור דאָ,

עס פוצט זיכ אינ קוויטנ דאָס רעקל, ווו שטויב פאלט.

טויזנט מאָל וועט די ערד, ווי די טאָכטער פונ

הורדוס⁴²,

ארוטאנצנ די זונ —

דעם קאָפ פונעם טויפער.

אונ ווענ די צאָל מינע יאָרנ אונ טעג

וועט זי אויסטאנצנ ביז אויס,

וועט זיכ מיט מיליאָנענ בלוט-פלעקנ צעלייגנ א וועג

צו מינ פאָטערס הויז.

כ׳וועל ארויסקריכנ

א שמוציקער (פונ שלאָפנ אינ די ראַיענ),

כ'וועל זיכ שטעלנ דערנעפן,

און אָט —

זיכ אָנבייגן

און אימ זאָג אין אויער :

— הערט נאָר, הער גאָט !

ווי איז אייך ניט אומעטיק

אינ וואַלקנדיקן זויערס

יעדן טאָג צו טונקען די אויגן פּרעכ ?

ווייסטו וואָס גאָר —

א קארוסעל לאָמיר בויען

אפן בוים כּונ דערלערנען דאָס גוטס און דאָס שלעכטס !

דו, אומעטומיקער,

אינ יעדער שאפע וועסטו לאָזן דיין שפור,

און וויינען אזוינע אפן טיש מירן מאַסטען,

עס זאָל זיכ וועגן דורכגיין א קי-קא-פו

דעם כּמירנעם פּיאָטער אפּאַסטאָל.

מירן ווידער כאוועלעכ באזעצן אין גאנדידן :

היים נאָר —

היינט באנאכט וועל איכ אליין

פּונ די בולווארן די שענסטע מיידן

דיר צונויפּשלעפּן.

ווילסטו

צי ניינ ?

שאַקלסט מיטן קאַפּ, קודלאטער ?

קנייטשט די גרויע ברעם צעבייזט ?

מיינסט —

אַט יענער,

דער באפליגלטער, דער גלאטער,

ווייסט כאָטש, וואָס ליבע הייסט ?

כ'האַב אויב א מאלעכ־הארצ געהאט שויג —

געקוקט ווי א צוקער־שעפעלע דורכ אויג פֿיג —

נאָר כ'וויל שויג מער ניט שענקען פאר קליאטשעס

קייג וואזעס געקנאָטענע פונ סעוורער פֿיג.

אלמעכטיקער, האָסט אויסגעטראכט א קאָפ פאר לייט,

געמאכט פאר יעדן הענט א פאָר —

פארוואָס האָסטו ניט אויסגעטראכט,

מע זאָל אָן לייד

קושנ אונ קושנ אונ גאָר !

געמיינט כ'האַב — דו ביסט א געזונטער גאָטליע,

אונ דו ביסט גאָר א פיצינקע געטעלע א שלעפעריש.

זעסט, איב בויג זיב אָנעט,

פונ דער שטיוויילע

א שוסטערשנ מעסערל איב שלעפ ארויס.

פליגלדיקע שווינדלער

איב גאניידנ, שרעקט אייב,

רודערט מיט די פעדערנ איב ציטערדיקער בלאסקייט —

איב וועל דיב צעבראָקן, מיט וויירעכ אדורכ־

געשמעקטן,

פונדאנען ביז אליאטקע 48.

לאָזט מיכ!

איר וועט מיכ ניט אָפּשטעלן.

כ'קאַן שויבן רויקן ניט ווערן,

צי טאָר איכ,

צי מעגן איכ.

זעט נאָר—

געקעפט האָבן ווידער די שטערן

און דעם הימל מיט בלוט-באַד באַלעגערט.

הימל!

נעמט אראָפּ די שריאפע!

איכ גיי!

אוי, איר!

טויב.

די גאַרוועלט שלאָפט,

אוועקגעלייגט אפּ דער לאַפע

מיט שטערן-קלעשטשעס דעם ריזיקן אויער.

וווו

באמערקונגען

- 1 רָאָמַעַץ און דזשוליעטע—א בעליבטע פּאָר אין שעקס־פירס טראַגעדיע אונטערנ זעלבליקנ נאָמען.
- 2 פיינטרט (פראנצויזיש) — מאָלערס.
- 3 פוטוריסטן, אימאזשעניסטן, אקמעניסטן — פארשיידענע ריכטונגען אין דער בורזשואזער ליטעראטור.
- 4 טעאָדאָר נעטע—אונדזער דיפּלאָמאטישער קוריער, העל־דיש אומגעקומענ, פארטיידיקנדיק די דיפּלאָמאטישע פּאָטשט פונ א ווייטגווארדייזשן אָנפאל. מיט זיינ נאָמען איז אָנגערופן איינער פונ די דאמפערס אין שווארציאמיקנ פּלאַט.
- 5 „אנגלעטער“—דער האָטעל אין לענינגראד, וווּ יעסענינ האָט זיך אופגעהאנגען און האָט אָנגעשריבן זיינ לעצטע ליד מיטן בלוט פונ זיינע ווענטס, ווייל קיינ טינט איז ניט געווען.
- 6 לעאָניד סאָבינאָוו — א בארימטער רוסישער אָפּערע־זינגער.
- 7 לעאָניד לאָענגריניטש — דערזעלבער (מיטן פּאָטער־נאָמען, גענומען אין שפּאס פונ דער אָפּערע „לאָענגרינג“).
- 8 פּיאָטער קאָגאנ—א קריטיקער.

9 די לעצטע ליד יעסענינס ענדיקט זיך מיט די ווערטער :

В этой жизни умереть не ново,
Но и жить, конечно, не новей.

10 קודרייקאָ, מיטרייקינג—רוסישע פּאָעטן.

11 גומיזמאט—קאָלעקציאָנער פון מאטבייעס.

12 העגעל—דער בארימטער דייטשישער פילאָזאָפּ, דער גרונט-

לייגער פון דער דיאלעקטיק.

13 לעטע—קוואל פון פארגעסנקייט (לויט די גריכישע

אליעגאריעס).

14 „דער וואָלקן אינגונויט“ — אָנגעשריבן אין 1913-טן יאָר,

פריער געהייסן „דער 13-טער אפאָסטאָל“, דערנאָך, אראנק דער צענ-

זור, געענדערט אפן איצטיקן נאָמען „טעטראפטיכ“—א גריכיש

וואָרט, באטייט א ווערק, וואָס באשטייט פון פיר טיילן (קאפיטלען).

15 ניצע — אן אריסטאָקראטישער קוראָרט אפן ברעג פון

מיטלענדישן יאמ.

16 די כימערע פון פאריזשער נאָטר-דאם—דער קלויסטער פון

דער גאָט-מוטער (נאָטר-דאם) אין פאריזש אין באפוצט מיט געקלעפטע

בילדער פון עקלהאפטע פאנאטאטישע באשענענישן (כימערעס).

17 דזשיאָקאָנדה—א בילד פון לעאָנארדא דא ווינטי, א פאָר-

טרעט פון א אומבאווסטער פרוי; געווען ארויסגעגאנוועט פון

פאריזשער מוזיי.

18 פאָמפּיע — א רוימישע שטאָט, לעבן ווילקאן וועזוויי,

פארשטען פון א ווילקאן-אויסברוך.

- 19 ל'ירדע אונ גליע—מאיאקאָווסקיס שוועסטער.
- 20 ל'זיטאניע—אנ אָקעאנישע פאסאזירן-שימ, פארברענט געוואָרן אין אָפענעם יאמ.
- 21 nihil (לאטייניש)—גאָרישט.
- 22 טאקסי—אווטאָמאָביל.
- 23 קרופ—א דײַטשישער פאבריקאנט, אן אייגנטימער פון מעטאלורגישע זאוואָדן, וואָס ארבעטן אויס געווער.
- 24 געטע—דער גענאָלער דײַטשישער דיכטער, אוטער פון „פאוסט“.
- 25 זאראטוסטרע — א פריידיקער פון פרידריכ ניצשעס בוך „אזוי האָט געזאָגט זאראטוסטרע“.
- 26 לעפראָזאָריום—א וווינאָרט פאר קרעציקע צוליב אינאָד-ליאציע.
- 27 אָווידי אונ האָמער. דער ערשטער—א רוימישער דיכטער, דער צווייטער—א גריכישער.
- 28 דרעדנאָוט—א קאָלאָסאלע מיליטער-שיפ.
- 29 דאוויד בורליוק—א קינסטלער אונ דיכטער, מאיאקאָווסקיס פריינט.
- 30 „טרינקט קאקאָ פון וואנ-הוטענ“—א פארמישפעטער צום טויט האָט, קעדיי צו באזאָרגן זײַן פאמיליע, איינגעשטימט פאר אסאך געלט א געשריי צו טאָן פון עשאפאָט צוליב רעקלאַמע: „טרינקט וואנ-הוטענס קאקאָ“.
- 31 איגאָר סעוועריאני—א דעקאדענטישער פאָעט.
- 32 ביסמארק—דער בארימטער דײַטשישער רעאקציאָנערער

פרעמיער-טיניסטער, וואָס מע האָט אימ א נאָמענ געגעבן, דער
איזערנער קאנצלער".

33 גאליפע—א פראנצויזישער גענעראל, דער הענקער פון די

פאריזשער קאָמונארב.

34 ראָטשילד—א גרויסער באַנקיר.

35 מאַמִי—א טאָטערישער כאַן; נאָך א ניצאָכנ פלעגט ער

פראווענ א סודע, זיצנדיק אפ די ווקנס פון די באזיגטע.

36 אזעפ—א בארימטער פראָוואָקאטער.

37 וואראווע—א וויבער, וואָס איז פארמישפעט געווען צום

קרייזיקן אינעם זעלבן טאָג, וואָס קריסטוס; דער האמוני, וואָס

איז בייגעווען בעשאַטן קרייזיקן, האָט געפאָדערט מע זאָל ווא-

ראווען באַגעדיקן אונ טויטן בלויז קריסטוס.

38 13-טער אפאָסטאָל—לויטן „עוואַנגעליום" איז באַ קריסט-

טוסן געווען 12 אפאָסטאָלן (שילוכים—פריידיקער).

39 פרעסניע—א שטאָט-ראיאָן אין מאָסקווע, ווו עס איז

געווען דער צענטער פונעם דעקאבער-אופשטאנד אין 1905 יאָר.

40 טיאָנע—א נאָמען פון סעוועריאניס לידער.

41 א געבעט צו גאָט: „גיב אונדז יעדן טאָג דאָס שטיקל

ברויט".

42 הורדוסעס טאָכטער סאלאָמייע, האָט געטאנצט ארום דעם

טעלער מיטן קאָפּ פונעם געטויטן פריידיקער, יויכענען דעם טוי-

פער.

43 אליאסקע—א האלב-אינדזל אין צאָפּן-אמעריקע באַם צאָפּן-

דיקן אייז-אַקעאן.

אינהאלט

ז.

3 פאָרוואָרט (יע. אוסיעוויטש)

I

15	באפעל נומער צוויי איבערב קונסט־פראָנט
19	דעם כאווער נעטע, דעם דאמפער און מענטש
24	די בעסטע ליד
28	טערגיי יעסענינענ
37	אהיימ
42	דער מארש פון שלאָג־בויגאדעס
47	וולאדימיר איזיטש לענינ
66	אפן גאנצן קאָל

II

79	דער וואָלקן אינ הויזג (טעטראפטיכ)
115	באמערקונגען

פארלאג-נומער E-141 פאשטעלונג № 532
הויפטליט (2338) № 7163 טיראזש 1300
עקזעמפליארן געדרוקט אין II אינטער-
נאציאנאלער דרוקערני, קיעוו, פאָרוואַ,
הילע און איינבונד — אין קיעווער פ.ז.ש.
א. פ. ט. פאפיר 110 × 72 סמ. 50°
3 דרוק-בויגן, איבערגעגעבן צום דרוק
5/IV-33 אונטערגעשריבן צום דרוק